

Iz delavskih krogov. Vslužbenci Penn. R. R. Co.

Obravnave med vodstvom Pennsylvanije železnice in njenimi vslužbenci na progah istočno od Pittsburga še vedno niso končane in se danes nadaljujejo.

ODLOČITEV JE ODVISNA OD PITTSBURGA.

Niti železnica, niti njeno organizovano delavstvo neče odnehati. — Ba je pride danes do končne odločitve.

Kakor se iz Philadelphije, Pa., javlja, med vodstvom Pennsylvanije železnice in njenimi železničarji, ki so vslužbeni na progah istočno od Pittsburga, Buffala in Erie, še vedno ni prišlo do soglasja glede delavskih zahtev. Minoli petek in soboto se je vršilo zborovanje ravnateljstva imenovane železnice in tem povodom se je sprejela resolucija, katera odobrava zavrnitev delavskih zahtev. Istodnevno so se izrekli železniški ravnatelji tudi za to, da železnica tudi v nadalje vztraja na svojem sedanjem stališču, oziroma, da ne privoli v zahteve svojih delavcev.

Ko so bili ravnatelji pri zborovanju, jim je železnični predsednik poslal sledeče pismo: "Ako bi delavci vztrajali pri svojih zahtevah glede povečanja plače in ako bi hoteli v slučaju, da se jim zahteve odbijejo, prirediti s štrajkom, naj se njihovim unifikim uradnikom naznanijo, da so plače pri Pennsylvanije železnici višje, kakor pri drugih železnicah. Vred tega je treba vse zahteve brezpojno odkloniti."

Ravno tako, kakor železnično vodstvo, pa tudi vslužbeni nečejo odnehati od svojih zahtev, tako, da se položaj do danes ni niti malo spremenil. Nadalje medsebojne obravnave in posvetovanja se bodo pričele danes v Pittsburgu in od izida tega posvetovanja je vse odvisno.

V sedanje diference glede plače niso zamotani strojevodje in kurjaci Pennsylvanije železnice. V Pittsburgu se gre za iste zahteve onih železničarjev Pennsylvanije železnice, ki so vslužbeni na progah zapadno od Pittsburga, tako, da ni izključeno, da pride do velikega štrajka na vseh progah velikega sistema Pennsylvanije železnice.

Napad z dinamitom.

Pittsburg, Pa., 16. jul. Včeraj jutraj se je vse mesto streslo, tako, da so ljudje mislili, da imajo opraviti z potresom. Vendar se pa ni pripetil potres, temveč razstrelba dinamita, s katero so nepoznanci skušali pogaziti na železniški most West Belt Line. Namen nepoznanec se je le deloma posrečil. Napadalec so naravno usli. Pogodbeniki, kateri izdelujejo most so imeli v novem času razne nepravilne s svojimi delavci, ker niso hoteli priznati uničje in valed tega sklejajo, da so jim delavci sami priredili razstrelbo.

Črna Gora dobi sandžak Novi Pazar?

"Ouzoru" poročajo iz Cetinja, da se v tamošnjih političnih krogih pravi, da so Rusija, Francija in Anglija izposlovali od Turčije, da se o priliki jubileja kneza Nikole proglasi Črna Gora kraljestvom ter jej pridrži sandžak Novi Pazar. — i na Dunaju da so že bili napravljeni tozadevni koraki, da bi privolila v to tudi Avstrija.

Cena vožnja.

Novi parnik od Austro-Americana proge
"ATLANTA"
odplove dne 30. julija.
iz New Yorka v Trst in Reko. S tem parnikom dosepejo Slovenci in Hrvati najhitreje v svoj rojstni kraj.
Vožnja stane iz New Yorka do:
Trsta ali Reke..... \$33.00
Do Ljubljane..... 33.60
Do Zagreba..... 34.20
Vožnje listke je dobiti pri Frank Sakser Co., 82 Cortlandt St., New York.

Velik požar v našem mestu.

Stari pomol od Red Star Line, ktere ima sedaj v najemu Metropolitan Line, je zgorel in požar je napravil \$750.000 škode.

TUDI VEČ LADIJ JE POŠKODOVANIH.

Veliki parnik Harvard so še pravčasno odpravili na sredjo reko, dočim je nek drugi parnik zelo poškodovan. — Ranjenci.

Minolo soboto popoldne je nastal na pomolu št. 14 na Hudson Riverju v New Yorku požar, ki se je izredno hitro razširil, tako da je bil v kratkem času ves dvonadstropni pomol v plamenu in da ni bilo mogoče ničesar rešiti, kar je bilo na velikanskem pomolu. Imenovani pomol je imela v najemu Metropolitan Line, ktere parniki vozijo med New Yorkom in Bostonom.

Požar je nastal vsled neprevidnosti nekoga delavca, ki je kljub temu, da je prepovedano, po obedu kadil na pomolu. Goreti je pričelo na kupu slamatih stolov, kateri so bili lipoma v plamenu in kmalu potem je gorel več 500 čevljev dolgi pomol. Ker je med požarom vel dokaj jak veter in ker je bilo na pomolu nepregledne množice vsakovrstnega blaga, na gašenje naravno ni bilo misliti, in vsled tega so se gasilci omejili na to, da so obvarovali bližnje pomole in pristane prevoznih parnikov Lackawanna železnice, kateri oskrbujejo promet med New Yorkom in Hobokenom, N. J. Tekom dvajsetih minut je bil velik pomol od jednega konca do drugega v plamenu. Prva skrb vslužbenev pomola je bila naravno rešiti parnik Harvard, ki je par ur preje prišel iz Bostona. Iz parnika so baš izkrcavali blago in ukrcavali novo. Takoj pri prvem alarmu so porazili vrvi in parnik je se s svojo močjo odplul na sredjo reko in se tako rešil. Na drugi strani pomola je bil privezan parnik H. S. Dimrock, kateri je že prišel goreti, predno so ga zamogli odvesti na reko. Ta parnik je zelo poškodovan in poškodovano je tudi vse blago, kateri je bilo deloma že nakrcano, dočim je deloma še ležalo na pomolu. Škoda na blagu je škoda za \$300.000. Tudi več manjših ladij, z katerih pomočjo so blago nakrcavali na velike parnike, se je vnelo. Na lice mesta so prišle štiri sotnije gasilcev, kakor tudi vsi gasilski parniki doljenega dela naslega mesta. Vendar pa velikanskega požara ni bilo mogoče pogasiti, kajti vsled velikanske vročine gasilec ni bilo mogoče priti blizu in so morali gasiti po en blok daleč. Kmalu potem, ko je pričel goreti pomol št. 14, se je vnel tudi pomol št. 15, toda tu so požar kmalu pogasili in tako preprečili, da se ni razširil dalje proti severu na druge pomole.

V kolikor je bilo mogoče dogmati, ni požar zahteval nikake človeške žrtve, pač pa je bilo nekoliko delavcev nevarno ranjenih in dva najhbrše so dočeta več okrevala. Na pomolu je bilo tudi nekoliko vozov z vprežnimi konji. Vozniki so naravno najpreje skrbeli zase in tako so morali konji zgoreti, kajti na rešitev konj, ni bilo misliti. Skupna škoda znaša \$750.000.

Tekom včerajšnjega dneva se je dogalo, da škoda, ktero je povzročil požar na pomolu št. 14 v našem mestu, ni tako velika, kakor se je cenilo v soboto, kajti vso škodo skupaj so cenili sedaj na \$27.000. Zajedno se je pa dogalo, da se pogrešajo trije mornarji parnika H. F. Dimock. Slednji so najhbrše skočili v vodo in vtonili, ali so pa na pomolu zgoreli, kajti dosedaj niso še nijednega našli.

Angleško-črnogorska trgovinska pogodba.

Med črnogorskim ministrom za zunanjo stvar in angleškim diplomatskim agentom je bila izmenjana ratifikacija angleško-črnogorske trgovinske pogodbe.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI D NAJENJEJŠI DNEVNIK

Milijon naseljencev. V enem letu.

Tekom minolega upravnega leta je prišlo v Združene države 1.041.970 naseljencev. — Statistični podatki raznih naselinskih postaj.

Washington, D. C., 17. julija. V upravnem letu, ki se je zaključilo dne 30. junija, so iz raznih naselinskih postaj v republiko poslali nazaj v kraje, iz katerih so prišli, 25.000 inozemcev. Te ljudi so poslali v prvi vrsti nazaj vsled slabo razvitega trupa ali drugih pomanjkljivosti njihovega fizičnega razvoja. Mnogo so jih poslali tudi vsled tega v njihovo domovino, ker bi se vsled njihove slabosti ali bolehnosti lahko pripetilo, da bi bili javnosti nadležni.

V prvi po preteku mnogih let, je lanske naseljevanje prekoračilo zopet številno milijon, kajti v enoletnem upravnem letu je prišlo v Združene države 1.041.970 naseljencev, katerim so dopustili tukaj se naseliti. Največ jih je izkrcalo naravno v New Yorku in potem slede luke Baltimore, Boston, Philadelphija, Galveston in New Orleans.

Iz Avstro-Ogrske. Poljska slavnost.

V Krakov, avstr. Poljska je prišlo najmanj stotisoč ptujcev k slavnostim v proslavo petstoletnice zmage Poljakov nad Nemci.

VRUČINSKA BOLEZEN V BUDIMPEŠTI.

Kritičen delavski položaj na Moravi. Tamošnji lastniki predilnic in tkalnic so odslovili 30.000 delavcev.

Krakov, Galicija, 17. julija. Toliko ptujcev, kakor sedaj še nikdar ni prišlo v tukajšnje mesto. Po površnji sodbi policije je prišlo v Krakov k slavnosti petstoletnice zmage Poljakov nad Nemci najmanj 100.000 ptujcev, tako, da v Krakovu toliko ljudi še nikdar ni bilo, dasiravno je tukajšnje mesto jedno najstarejših v Avstriji. Slavnosti so ppekrasne in navdušenja prebivalstva ni mogoče popisati. Vsi hoteli in gostilne so prenapolnjene in v mestu ni stanovanja, da bi v njem n bivalo nekoliko tujcev, ktere je ljudstvo s znano in prislovno poljsko gostoljubnostjo sprejelo. Dosedaj so se vse slavnostne prireditve završile v popolnem redu in tudi do kake nesreče ni prišlo.

Dunaj, 17. julija. Ker vsled slovenske obstrukcije avstrijski parlament zopet ne more delovati, je ministerski predsednik Bienerth odšel k cesarju v Lel, da se tamkaj z njim posvetoje o položaju. Njegovo potovanje je stratiati znamenjem, da bode zasedanja državnega zbora kmalu končano.

Budimpešta, 17. julija. Tukaj se je pričela vročinska bolezen epidemije razširati in tekotm zadnjih dni se je pripetilo 150 slučajev te nevarne bolezni. Oblasti so odredile vse potrebne zdravstvene odredbe in časopisje svari prebivalstvo, naj bode previdno pri vživanju vode.

Dunaj, 17. julija. Na Moravi je prišlo do velike delavske krize, kajti delavci, ki so zaposleni v tamošnjih predilnicah in tkalnicah, so zahtevali, da se jim povisa plača v kar pa delodajalci niso hoteli privoliti in so raje svoje tovarne zaprli, vsled česar mora sedaj 30.000 delavcev počivati. V Brnu, ktero mesto je nekak češki Manchester, sedaj skoraj vse delo počiva. V Brnu je namreč 150 tovarn, ktere se bavijo z tekstilno obrtjo. Do sedaj še ni prišlo do kaljenja mira.

SLOVENSKE NOVICE.

Iz Clevelanda, O., se nam javlja, da je tamkaj umrl naš rojak Frank Zakrajček p. d. Gričar v starosti 47 let in sicer za apendicitis. Pokojnik je bil 22 let v Ameriki. Doma je bil iz Velikih Lako na Dolenjakem. — Njegovim preostalim naše sožalje.

Reforme pri sodiščih. Odprta politikov.

Od novega zakona je pričakovati, da bode pravosodje v New Yorku mnogo boljše, kakor je bilo dosedaj.

PROTI TAJNIM VPLJIVOM.

Jetnike se bodo zaslialo in poskrbelo se bode, da politiki ne bodo več vplivali na sodnike.

Reforme, ktere so uvedli pri newyorskih policijskih sodiščih od 1. junija nadalje, dosedaj še niso mnogo koristile, kajti nove določbe ni mogoče takoj realizovati. Vendar se pa vse mogoče stori, da se pri naših sodiščih postopa v vsakem oziru po novih določbah. Danes prično tesarji in mizarji po vseh sodiščih odstranjevati takozvane trostove pred sodnimi mizami, kajti baš ti mostovi so bili vzrok da se je za njimi sklenilo toliko tajnih dogovorov med policajami, oziroma tožitelji in sodniki, kar je naravno vedno škodovalo toženim, kateri o teh dogovorih naravno niso ničesar vedeli. Ko so bili ti pogovori dokončani, je običajno sošnik vprašal tožnega, kaj ima k vsemu temu pripomoiti. Predno je pa razburjeni toženi zamogel odgovoriti, ga je sodnik že obsodil, oziroma ga je dal pod gotovo jamčevino. Ako je toženi zamogel najeti odvjetnika, potem ni bil takoj obsojen, ker se je obravnava vedno preložila na kasnejšo dobo, toda tudi v tem slučaju sta bila odvjetnik in toženi vedno na slabšem, ker nista ničesar vedela o tajnih dogovorih. Na ta način je bilo vedno mnogo nedolžnih ljudi obsojenih, dočim se je čestokrat pripetilo, da so bili pravi zločinci oproščeni, ako je kak detektiv ali politik dotičnemu sodniku kaj zašepetal v uho.

Sodno povabilo je sedaj postavno veljavno, kar preje ni bilo. Od slej v naprej dobi tako povabilo vedno kak policaj, ki je mora obtožencu dostaviti. V tem naznanilu je določena ura, kadaj mora priti k sodišču.

Za ženske se ustanovi posebno nočno sodišče, kjer bodo vsi vslužbeni in tudi zdravniki ženske. V minolemu letu je bilo v našem mestu 8000 žensk aretovanih.

POVRATEK IZ ZAPAD. CANADE.

Naselniki, ki so se nastanili v zapadni Canadi, so se pričeli vračati v Zjed. države.

Gretna, Manitoba, 16. julija. Na tisoče državljanov Združenih držav, ki so se tekotm let naselili v severozapadnih pokrajinah kanadskega dominja, se je pričelo zopet vračati v Združene države. Samo z jednim vlakom se je v minolemu tednu peljalo 246 naseljnikov preko meje v republiko. Splošno se pa sodi, da se bodo naselniki zopet vrnili, kajti v Canadi so si kupili farne, ktere so pa sedaj za izredno majhne cene prodali. V Združene države se vračajo najhbrše vsled izredne in trajne suše, vsled ktere je pričakovati le neznatne prideleke.

V severni in osrednji Saskatchewan, kjer se pridelava največ pšenice v Canadi, je žetev izvrstno uspela, dočim v južni Alberti ne bodo letos skoraj ničesar pridelali.

Chicago, Ill., 16. julija. Vsled slabih poročil o stanju selve, ki prihajajo iz Rusije, obdonavskih dežel ter severozapada Združenih držav, se je pšenica na tukajšnji žitni borzi izdatno podražila, tako, da dosedaj še ni bila tako draga.

Železničarji v Canadi nameravajo štrajkati.

Montreal, Canada, 18. julija. V minolemu tednu so vslužbeni Grand Trunk železnice glasovali, naj li prične s štrajkom ali ne, da si tako poljšajo položaj. Skoraj vsi sprevodniki in strojevodje so glasovali za štrajk in njha so se pridružili tudi telegrafisti. Te dni se bodo vršila posebna posvetovanja med zastopniki železničarjev in železniškim vodstvom in potem se bode dognalo, se li štrajk prične ali pa pride do poravnave.

Na Daljnem Iztoku. Aneksija Koreje.

Japonska vlada nameraja, da bode v Koreji s tamošnjim prebivalstvom lepo ravnala in skušala doseči sporazum med Korejci in Japonci.

NEPOZNANA BODOČNOST KOREJE.

Kitajska se je zadovoljila z rusko-japonsko zvezo in pogodbo glede uprave Mandčurije.

Tokio, 16. julija. Generalni poročnik Terauchi, oziroma novi japonski rezident za Korejo, je odpotoval v Seoul, ali glavno mesto nove japonske dežele. Predno je odpotoval, je izjavil, da Japonska v Koreji ne bode nastopala proti koristim drugih držav, ktere imajo svoje posle v Koreji. Po njegovem mnenju bode pa v Koreji vendarle potreba radikalno spremeniti tamošnji način vladanja in uprave dežele.

Časniški poročevalci so naprosili Terauchija, naj pove, koliko je na tem resnice, ker se v novejšem času neprestano govori o aneksiji Koreje po Japonski, na kar baje ne bode treba dolgo čakati. Nato je Terauchi odgovoril:

"Glede politike in bodočnosti Koreje mi ni mnogo naznaniti, kajti v posameznosti se ne morem spuščati, dokler položaja v Koreji natančno ne preiščem. Korejci in ostali svet se zamorejo zanesti na to, da v Koreji Japonska ne bode kruto vladala. Jaz bodem nadaljeval s politiko, ktero je pričel gojiti markii Ito, oziroma z razvojem dežele v gospodarskem in obrtnem smislu, kajti le na ta način je mogoče pobiljšati položaj prebivalstva. Vsekako bode pa treba sedanjim način vladanja radikalno spremeniti."

Peking, Kitajska, 16. julija. Vlada je javno naznanila, da je sprejela od Rusije in Japonske naznanilo o eklepnu zveze med imenovanimi državama. Poslanika obeh dežel sta namreč izročila kitajski vladi prepis pogodbe, sklenjene med Rusijo in Japonsko. Kitajska izjavlja, da je z vsebino pogodbe povsem zadovoljna, to tem bolj, ker izjavljata obe deželi, da se bodeta ravnali po pogojih miru, sklenjenega v Portsmouthu. Tudi s sedanjim položajem v Mandčuriji je Kitajska zadovoljna, ker bode ostalo vse pri starem.

Agrarni štrajk

je izbruhnil v provinci Mantova v Italiji. Ob tem času se ponavljajo taki štrajki v Italiji, ker med gospodarstvenimi in poljskimi delavci le redkodaj pride do sporazuma.

Parnik v plamenu.

Vineyard Haven, Mass., 16. julija. Parnik James C. Whitney od Metropolitan Line, je na potu iz New Yorka v Boston v bližini tukajšnje luke zavozil na peščenine in kmalu na to je pričelo na njem goreti. Ogenj so skušali pogasiti s paro, toda ker se jim to ni posrečilo, so morali spustiti vanj dokaj veliko količino vode. Na parniku je 30 mornarjev.

Denarje v staro domovino

pošiljamo		
za \$ 10.35		50 kron.
za 20.50		100 kron.
za 41.00		200 kron.
za 132.50		500 kron.
za 204.50		1000 kron.
za 1020.00		5000 kron.
Poštarina je vključena pri teh svotah.		
Doma se nakazuje svote popolnoma izplačajo brez vinarje odbitka.		
Naše denarne pošiljave izplačajo c. kr. pošlati hranilni urad v 11. do 12. dnah.		
Denarje nam poslati je najprejše na \$25.00 v gotovini v priporočnem ali registriranem pismu, velike snote po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.		
FRANK SAKSER CO., 82 Cortlandt St., New York, N. Y. 6104 St. Clair Ave., W. H. Cleveland, Ohio.		

Umorstvo Belle Elmore. po njenem možu.

Is Londona se javlja vedno več podrobnosti o naslovnem ameriškem umoru, ktere je izvršil v Londonu naš sodržavljan dr. Crippen.

ŽENSKA, KI JE SLIŠALA KLICE NA POMOČ.

Newyorka policija preiskuje vse parnike, ki prihajajo iz Evrope, toda morilca dosedaj še ni našla.

London, 16. julija. Detektivni tukajšnje policije so dognali, da je bila Američanka Mrs. Crippen, oziroma Belle Elmore, umorjena dne 2. februarja t. l. in sicer malo po polnoči. Umorstvo je izvršil očitno njen mož v hiši, kjer je stanoval, 39 Hill-drop Crescent, Islington, kjer so tudi našli truplo nesrečnice. Tedaj je namreč neka sosedka slišala, kako je neka ženska v kleti klicala na pomoč. Nadalje se je tudi dognalo, da se je njen mož kake dva meseca pred umorom skoraj vsaki dan vadil na svojem vrtu in streljanju z revolverjem, vendar se pa nihče izmed sosedov ne spominja, da bi v noči dne 2. februarja kedo streljal v kleti zdravnikove hiše. Vsled tega je najhbrše mnenje zdravnikov, ki so truplo pokojnice preiskali, pravilno. Zdravniki so namreč takoj izjavili, da je dr. Crippen svojo ženo najhbrše s kolum ubil. Umor se je izvršil vsekako v kleti, kajti pokojnica je bila mnogo težja, kakor zobozdravnik dr. Crippen, ali njen mož, in tako jo je najhbrše izvalil v klet in jo tu zavratno umoril. Pri prvem udarcu jo je samo omamil in ko je potem prišla zopet k zavesti, je klicala na pomoč, nakar jo je toliko časa tolkel, da je za vedno utihnila. Njena lobanja je namreč popolnoma razbita.

Po storjenem umorstvu je morilec truplo svoje žene razkosal, odstranil večje kosti in truplo posul z živim apnom in pokopal. Kost dosedaj niso našli in jih je morilec brezdvomno sežgal.

To je policija dognala po neki ženski, ki je bila sosedka morilca. Ta je povedala, da je slišala po zimi krog polnoči klice na pomoč, ki so prihajali iz dr. Crippenove kleti.

Policija trdi, da je dr. Crippena do predzadnje sobote strogo nadzorovala, da se je pa to potem nekoliko opustilo, vendar so ga pa še vedno tako opazovali, da bi ne mogel nepozaeno uiti iz Londona. Sedaj išče cela vojska detektivov morilca. Tudi iz Francije se javlja, da je tamošnja policija dala preiskati vsa mesta in vse vasi za ubeglim morilecem.

Tudi newyorka policija se sedaj mnogo bavi s tem slučajem, kajti vsekako mora sedaj dognati, je li morilec in njegova stenografinja še v Evropi, ali je že v Združenih državah. Naša policija je mislila, da je prišel morilec s svojo ženo s parnikom Lusitania v New York, toda to se ni zgodilo. Dva detektiva sta se peljala Lusitaniji s carinskim parnikom nasproti in sta prišla pri karantenski postaji na parnik, dočim so drugi detektivi čakali na pomolu prihoda parnika. Pregledali so vse potnike, toda dr. Crippena in njegove Ethel ni bilo.

Tudi hobokenska policija je pregledala vse potnike, ki so prišli z nemškimi parniki v našo luko, toda zaželenega morilca med njimi ni bilo.

Nameni japonskih izseljencev.

Washington, D. C., 16. julija. Državnemu oddelku je prišlo danes iz Japonske poročilo, da je za Japonce ugodneje, ako se naseljujejo v Peru, ne pa v Združenih državah. V novejšem času se mnogo Japoncev izseljuje v francosko kolonijo Nova Caledonija v Avstraliji. V Canadi in Queenslandu pa je prebivalstvo nagrotno japonskemu naseljevanju. Tekotm lanskega leta se je le 650 Japoncev naselilo na Filipinih in 1030 na Havaii. V novejšem času so se pričeli Japonci naseljevati tudi na otoku Tahiti.

Proti južnem tečaju. Scottova ekspedicija.

Kapitan Robert Scott, vodja angleške ekspedicije na južni tečaj je odpotoval iz Londona proti svojemu cilju v najboljši nadi.

NJEGOVI CILJI IN UPANJA.

On je prepričan, da bode iz Nove Zealande v decembru prihodnjega leta dosegel južni tečaj.

London, 18. julija. Kapitan Robert F. Scott, vodja angleške ekspedicije na južni tečaj je odpotoval v New Zealand, kjer se bode na parniku Terra Nova sestel z ostalimi člani ekspedicije. Imenovani parnik je že 1. junija odplul iz Londona proti Avstraliji. Scott namerava v decembru prihodnjega leta priti do južnega tečaja.

Potnika pričakuje na skrajnem jugu zemlje še mnogo nalog, dasiravno je dandanašnji že mnogo znanega o tamošnjih pokrajinah, kajti vsled Shkletonove ekspedicije, ki je prišla dalje, kakor katerikoli druga, se je mnogo izvedelo, kar je bilo dotodaj nepoznano. Tako vemo danes, da je na južnem tečaju suha zemlja, ne pa morje, kakor na severnem. Vendar je pa terla še doseči južni tečaj in poleg tega preiskati notranje pokrajine tamošnje velike dežele, ktera je sedaj razum obrežja popolnoma neznana. Te nepoznane pokrajine namerava Scott preiskati. Z odposlanjem ekspedicije so v Angliji zelo hiteli, da jiti kedo ne prebith, kajti kakor znano, so tudi v Ameriki pripravljajo na ekspedicijo na južni tečaj.

Razne novosti iz inozemstva.

Francoska trgovina je tekotm minolega poslovnega leta izredno napredovala; napredek izvozne in uvozne trgovine.

CLARA WARD ALI PRINCEZI NJA CHIMAY SE ZOPET LOČI.

Angleški predilci in tkalci so se s svojimi delodajalci poravnali in se zadovoljili s staro plačo.

Pariz, 16. julija. Vlada je izdala statistične podatke o napredovanju francoske trgovine in sicer z ozirom na izvozno in uvozno trgovino. Slednikom prvih šestih mesecev letošnjega leta je uvozna trgovina napredovala za \$35.369.690 proti istemu času lanskega leta. V poslovnem letu, ktero je minolo z junijem, je pa trgovina v še večji meri napredovala. Še bolj je pa napredovala izvozna trgovina in sicer tekotm minolih šestih mesecev za \$47.386.200.

Pariz, 16. julija. Clara Ward, oziroma bivša princezinja Chimay, je proti svojemu sedanjemu možu Pepino Ricciardi vložila tožbo na ločitev zakona. Sodišče ju je hotelo spraviti, toda vsi poskusi so bili brezuspešni.

Manchester, Anglija, 16. julija. Dolgotrajni prepri, ki je vladal med lastniki tukajšnjih predilnic glede povišanja plače, je sedaj poravnal, kajti delavci so ostavili svoje zahteve in podpisali pogodbo, s ktero so se zavezali, da bodo tekotm nadaljnjih petih let delali pod sedanjimi pogoji, ali za staro plačo.

Parnik Mongolia ponesrečil.

Yokohama, Japonska, 16. julija. Parnik Mongolia, ki je last newyorskke Pacific Mail S. S. Co., je pri Shiodi na svojem potu iz Hongkonka v San Francisco, zavozil na peščenine. Shimoda se nahaja na polotoku Idzu, oziroma na otoku Hondo. Parnik bode morali izkrcati, predno ga bode mogoče izploviti, kar bode trajalo najmanj tri dni. Mongolia ni poškodovana.

Davki v Avstriji.

Bolj in bolj se mora narodnogospodarska politika početi s težko prebavljivi snovjo davčnih problemov. Ti problemi so nekaka sedmimi pečati zapečatena knjiga, v kateri skrivnostno se potaplja v posamezni finančni državnik, narodni zastopniki in drugi politiki pa se je skrbno in previdno ogibajo. In vendar tihi narodnemu gospodarstvu ravno v teh problemih gordijski voz, kterega razvozljati bi bila bolj naloga parlamenta nego naloga vlade, ker vlade se spreminjajo, parlament pa ostane, K večjem povdarja ta ali ona politična stranka, da ima v svojem programu — pri nas Narodna stranka — i odpravo zemljiškega davka in Poljsko kolo se je nedavno tega bavilo z odpravo hišno-razrednega davka, a do kakšne resne akcije še do sedaj ni prišlo. Pojavljajo se v parlamentu hasi tudi po očini poslanci z novimi davčnimi projekti in med te bele vrane moramo pristevati osobito podpredsednika državnega zbora in bodočega finančnega ministra dr. Steinwenderja. Mož se zelo trudi z davčnimi problemi, a njegovi prenosni predlogi ne temelje na popolni odpravi sedanjega davčnega sistema, temveč se taksisto kot vse dosedanje vlade omejuje na krpanje. — Zanje in zmešnjavo obstoječih davčnih zakonov. Omenjamo samo njegov pred kratkim poslan predlog za upeljavo davka na železo. S takim krpanjem pa je državi malo pomagano; izvedba vsake prenosne je zelo draga in upravnih stroškov mnogo, kar nadkritjuje dohodek. In tako ostanemo vedno pri starem deficitu, dokler se na ministrskem stolu ne pojavi cel mož, ki bo imel poguma dovolj, da stari davčni sistem popolnoma ovzre ter predloži parlamenta temeljno — modernem podstavku slovečo davčno reformo. Pa tudi temu bodočemu trožu bodo morali pripravljati post parlamentar, ker skoraj ni upati, da bi se naše vlade tako lahko izpostavljale pretežitim krizam, ki so pri takih reformah neizogibne, kajti pri popolni davčni prenosni pač ne bo več mogoče ščititi kapitalistov, kmetov in trstov.

Niš novega ne povemo s trditvijo, da sedanji zemljiški, hišni in celo obrtni davek nimajo pravice do najljubše obstoja. Ti davki so se izživel, ker niso prilagojeni modernim zahtevam in spadajo že davno v dobo kameralistike. Par primerov bo zadostovalo da dokažemo — stojijo na agrarnem stališču — neupravičenost, da celo krivico navedenih davkov. Poprje pa se moramo povdarjati, da je glede davčnih prenosov stališče socialne demokracije edino pravilno. Socialni demokracije odklanjajo z vsvo odločnostjo vsako krpanje davkov na podlagi starega sistema — vabitevajo korenito reformo na popolnoma novi podlagi; ta podlaga pa je odprava vseh dosedanjih direktnih davkov in upeljavo enotnega progresivnega osebnodohodninskega davka. Pridružajo se tej zahtevi, moramo ipak povdarjati, da v interesu našega fiskusa ne bi kazalo odpraviti dosedanjega rešnega davka.

Neupravičenost zemljiškega davka je najbolje dokazana z upeljavo osebnodohodninskega davka. Mesto da bi bil ta novi davek zadol samo ene tretjine zasebniki, ki niso z drugimi davki obremenjeni, je ta davek razlil svoj blagoslov po vseh državljanih, kojih letni dohodki presegajo 1200 kron. Srednji kmet, čigar dohodki znašajo n. pr. 2000 kron, plačuje danes davek od zemljišča, hiše in dohodnine državi, okraju in občini skupno okoli 200 kron, dočim plačuje ta znesek zasebnik, ki ma okoli 9000 kron letnih dohodkov. Kmet plačuje torej 10%, kapitalist pa komaj nekaj nad 2%. Elementarne nevede upliva na istinski dohodek iz zemljiškega davka tako intenzivno, da država od tega davka že skoraj nima nikakega dobička, ker je davčni odpis vsako leto zelo izdaten in so stroški za pregledovanje in cenitev škode in za izvršitev odpisnih operativ naravnost velikanski. Odpadka na davkih v sled elementarnih nevedah pa ne čuti samo država, temveč tudi dežela, okraj in občina, ker se z državnimi davki odpišejo razmerno tudi vse doklade. Ob koncu računскеga leta ima država vsaj deficit, ima ga pa tudi dežela, okraj in občina. Kako si sedaj pomagati? Država išče novih davčnih virov, dežela, okraj in občina pa morajo naslednje leto zvišati odstotke svojih doklad. Zato ni čisto prazna trditve našega kmeta, da mu odpis davkov pri elementarnih nevedah ne hasne veliko, ker mu naslednje leto davke zvišajo. Zato proz z zemljiškim davkom — proti elementarnim škodam pa državne ali deželne zavarovalnice! Proč pa tudi z nasilnim gospodarstvom z dokladi, ki se v sled vedno večjih potrebah umetno leto za leto vnašajo in naše kmetstvo tirajo v gospodarski propad! Pri hišno razrednem davku je krivica iz sledečih primerov razvidna: Uboh bajtar poseduje bomo leseno hišico, ki mu komaj služi v zavetje in prenočišče ter je edina soba v hiši ob-

enem tudi kuhinja, hramba in klet. Od te bajtice plačuje državi 3 K davka in 4 K doklad. — Podjeten spekulant pa si seveda prijazno hišo vschaje sicer tudi le eno, a veliko sobo, posebej pa še kuhinjo, shrambo in klet. To stavbo naznami v svrhu obdajanja in davek se mu odmeri — ker ima hiša samo eno sobo, kuhinjo, shrambo in klet pa davku niso povržene — ravnotako s 3 K in doklade okoli 4 K, kakor onemu bajtarju. Ta spekulant pa preleli pozneje to edino sobo v dva oziroma v tri oddelke s tem, da postavi tanek zid med temeljne zidove. Ta sprememba po dosedanjih postavah ne zapade nikakšnem višjemu davku in spekulant plačuje pri dveh oziroma več sobah isti davek, kot oni bajtar od svojega edinega brega! Se en primer. Skromen obrtnik poseduje hišo s tremi sobami. Celo hišo rabi sam, oddati ne more v sled množestevine družine nobene sobe. Davek znaša od treh sot 1 K 20 vin. In doklade okoli 6 K, skupaj 10 K. Neoznežen zasebnik poseduje istoveliko hišo, v kateri rabi eno sobo sam, dve drugi v kuhinjo in v kritih namni pa lahko odda najemnikom za letnih 300 K. Od te hiše mu zlasom postavne ni treba plačevati najemninskega davka, ker ima hiša samo tri sobe in stanuje v hiši lastnik sam. Plačuje torej le hišno razredni davek z dokladi skupno 10 K, kakor oni obrtnik, ki nima od hiše ni vinarja dohodkov. Se li ne bje tukaj pravica po zobe?

Glede obrtnega davka je dokaz neupravičenosti pač težavnejši; vendar zahteva zdravi razum ravnotako odpravo tega davka, ki osobito malega obrtnika naravnost troi. Delni nadomestek tega davka naj bi bile takse, ki bi se izraževale in iztirjale ob začetku obratovanja enkrat za vselej. Te takse bi odgovarjale pristojbinam ali desetkom, ki se prepisujejo pri kupnih, izročilnih in drugih pogodbah. Nadaljni nadomestek obrtnega davka pa bi se itak našel v zakononjenju splošnega progresivnega osebnodohodninskega davka, kteremu bi po nižje navedenem vzvzelo le malokateri obrtnik ušel. Prej ali slej bo to edino zdravo in pravilno načelo i v Avstriji zmazalo in se ne prej, pa gotovo takrat, ka boho agra in socialni demokracije gospodari parlamenta.

V naslednjem sestavku hočemo izračunati, je li uvedba splošnega progresivnega osebnodohodninskega davka ob istostni odpravi vseh dosedanjih direktnih davkov (razven rentnega) tako daleč mogoča da bi ta novi davek dohodek vseh dosedanjih direktnih davkov ne samo dosegel, ampak izdatno nadkrilil. V državnem proračunu za lasko leto znašajo dohodki vseh direktnih davkov okroglo 335 milijonov kron. Ako bi se uvedel davčni zakon, po katerem bi se davčni dohodki pri letnih dohodkih po 500 K. tako smem prilijeno računati, da bi bilo v Avstriji do osem milijonov davčnih obvezancev. Prva stopinja za dohodke od 500 K do 1000 K bi znašala 1%, druga za dohodke od 1000 do 2000 K 1½%, tretja od 2000 do 3000 K 2% in tako dalje od vsakega tisočaka za ½% več. Po tem stopnjevanju bi začetkoma omenjeni zasebnik z letnimi dohodki 9000 K ne plačeval, kakor do sedaj, 200 K davkov, ampak 450 K. Če bi na prvo davčno stopnjo odpadlo n. pr. 2 milijone davčnih obvezancev, na drugo stopnjo 2 milijona, na tretjo 1 milijon in na vse druge stopnje skupno 2 milijona davkoplačevalcev, tako smemo računati na približno 500 milijonov kron dohodkov iz novega davka. Ker bi pri tem enotnem davku odpadli dosedajni velikanji v obrtni stroški in se zajedno uvedle obrtne takse ter pridržal stari rentni davek, tako bi vlada pač z lahkoto poddrževala celo avstrijsko solstvo ter s tem najboljšo ozdravila jetično deželno finance, zajedno pa s poddržavljenjem solstva dosegla mir in spravo med avstrijskimi narodi.

Stanko Vraz.

(1810. — 1851.)

Ob stoletnici pesnikovega rojstva spisal dr. Vinko Zupan.

Dne 30. junija t. l. je bilo sto let, kar se je rodil v Cerovu, v občini Žerovnik, nedaleč od Ljutomer — iz onega nadarjenega ljudstva, ki je dalo poleg Gorenjske Slovence najznamenitejši mož — Jakob Frass, ki se je pozneje prekrstil v Stanka Vraza, "Ilir iz Stajera", in bil poleg Gaja najizrazitejša osebnost ilirskega zibanja in največji pesnik in literat ilirizma sploh.

Poudariti je treba, da je Vrazova osebnost mnogo bolj simpatična od Gajeve; bila sta to antipoda po vsej svoji naturi; Vraz samo "hormne proleter", prvi književni bohem hrvaški, idealist, ki pa dela za svoje ideale in se jim žrtvuje, Gaj čisto "praktičen politik", še poslabšana izdaja našega očeta Bleiweis. (Imamo celo

več primerov: razmerje Bleiweisovo k Prešernu in Gajevo k Vrazu.) Gaj značaj ni brez madežev, ki so jih izkušali njegovi častilci zakrivati. Vraz pa je "anima candida" v pravem pomenu besede. Jasno je, da sta ta dva človeka morala priti v konflikt; najhujši Vrazovi epigrami leti v poznejši dobi poleg Madžaronov ravno na Gaja. Zelo dobro pravi Drechsler v svoji izvrstni študiji o Vrazu: "On je kao književnik pristal na naš preporod, a bio je nverne niji i dosljedniji Ilir od oca Ilirizma Ljudevita Gaja. Ideja Ilirizma bila je ideja prosvetljeno učenjstva Hrvaata, Srba i Slovenaca. Vraz je najviše žrtvovao ilirskoj ideji, svoj jezik, život i poeziju, najviše je nuntarjni borba trebao, da uz nja prione, pa za to joj je i ostao najverjniji."

Ali vstvarjajo ljudje dobo, ali doba ljudi? — Oboje. — Brezdvomno pa se morejo le v gotovih dobah razviti veliki možje. Brez revolucije je bil Napoleon nemogoč, on je sin revolucije, ki pa potem preustvarja sam vsvo Evropo. Istotako je z nemško in svetovno romantiko, ki se je razširila potem tudi na Slovane in vžgela pri malih slovanskih narodih narodno zavest in prerodila njihovo literaturo v novem duhu; ta nova struja je dala Čehom Celakovskega in Kollarja in dr. Poljakom Mickiewicza, Rusom Puškina in Lermontova, nam Prešerna, Hrvatom Mažuranića in Stanka Vraza.

Vrazova mladost pada v dobo, ko je romantika na Češkem v največjem razcvitu in ko se začutijo tudi pri nas njeni najkrepkejši valovi. Ravno leto 1830, ko se vpiše Vraz in njegov ožji rojak Miklošič v filozofijo na graškem vseučilišču — filozofija takrat odgovarja približno najvišjima razredoma naše gimnazije — je tudi tisto znamenito leto, ko je izletela prvič v Ljubljani hčerka romantike "Kranjska Čbelica", pesniški almanah, ki mu dajejo klasični Prešernovi prispevki glavni pečat in trajno vrednost. Leto 1830, pa je tudi leto juljske revolucije, in kakor vedno, so šli tudi zdaj valovi zibanja iz Pariza po vsej Evropi; Poljaki so se na to znamenja uprli na ruskem Poljskem, a žalostno podlegli. Pripravljali pa so se že tudi "bei großen der risorgimento italiano" (1831 — 1870) in italijanski dijaši, ki so študirali ta čas v Gradcu so že nosili i lejo prevrata v svojih sreih. Jasno je, da vsa ta zibanja niso ostala brze vpliva na mladega Vraza.

V Gradcu je še pred Vrazovim v Miklošičevim "Čolom občital "ilirski klub" Slovencev, Hrvatov in Srbov. Zdaj pa sta Vraz in Miklošič postala volja duha idealne mladine. Pred vsem je na to mladino vplival česki preporod: Čelakovsky, ki zbira in posnema narodne pesmi. Hanka, ki je "našel" t. j. ponaredil — na kar pa takrat nihče razen Kopitarja ni prišel — Kraljevski rokopis, največ pa Kollar, pesnik panslavizma s svojo zbirko rodoljubnih sonetov "Slavy deera". Kollar je posredno po Gaju, Vrazu in drugih tudi ustvaritelj ilirizma, ideje, da bi se združili v književnem jeziku Hrvatje, Srbi in Slovenci; to zibanje tega smotra ni doseglo, ker ga sploh doseči ni moglo, pomenja pa narodno prebujenje Hrvatov in posredno tudi Slovencev (po Bleiweis namreč).

Grška mladina je prebirala tudi poljske pesnike, posebno pa Mickiewicza in poljske narodne pesmi (poznejša zbirka Vrazovih pesmi "Djubilabije" je zložena v meri in načinu poljskih "krakowiakov"). Imeli so tudi osebnost v poljskim emigranti v Gradcu. Študirali so pa tudi svetovne velikane: Shakespearea, Byrona, Berangerja, Lamartina.

Vraz je zdaj še slovenski pesnik in pošilja svoje prvence "Čbelici". Pisani pa so v takem jeziku, da so včasih naravnost nerazumljivi. Jasno in čisto naravno je, da terezji knjižna slovenščina od Trubarja sem na dialektih Kranjske, tiste dežele, ki leži v središču slovenskega ozemlja. Vraz pa se "kranjščini" ni mogel prinečiti, ker takrat še ni bilo knjižna slovenščina utrjena in po šoli razširjena povsod, kjer bivajo Slovenci. Pisal je v vzhodno - stajerskem "preleškem" dialektu, ki ga je mislil celo v "Metuljku", rivalu "Čbelice", ki pa ni nikdar izšel, povzigniti v knjižni jezik. Razen tega pa je mešal v svojih pesmih v ta dialekt še nerazumljive češke besede in lastne epdne jezikovne tvorbe. Ne smemo se torej čuditi, ako "Čbeličarji" take "čobodre" niso marali. Zelo duhovito omenja vseučiliščni profesor Murko, da je Vrazova tragika bila v tem, da se ni rodil v jeziku, v katerem bi bil lahko uveljavil svoje pesniške sposobnosti; saj mu je tudi štokavščina po prestopu k Ilirum delala velike težave. K Ilirum pa je Vraz vleko vedno bolj in bolj. "Kranjska Čbelica" je vsled Čopove smrti (1835) zaspala, ilirsko gibanje v Zagrebu pa se vedno močnejše razvija. I. 1835. začelja Gaj izdajati "Noyne" in literarno prilogo "Danico", od začetka iz oporinote se v kajkavskem dialektu in v starem pravopisu. I. 1835. gre Vraz

prvič na Hrvatsko, in tam najde ono, kar je pogrešal pri Slovencih: narodno zavednost in narodno navdušenje; od tega časa se nagiba vedno bolj in bolj k ilirski ideji. Nad slovensko literaturo še ni čisto obupal in prevaja Kristofa Smida na slovensko, istočasno (1835) pa že izide v Danici njegov balada "Stana i Marko", prvič s podpisom "Stanko Vraz, Ilir iz Stajera". I. 1836. gre Vraz drugič na Hrvatsko, kjer je Gaj vpeljal že dosledno štokavščino in novi pravopis v svoja lista. Vraz je že pesnil hrvaško, a še vedno mislil, kako bi oživil slovensko literaturo; ker ni bilo upanja, da bi izšla "Čbelica" snuje že ozenjenega "Metuljčka", ki bi bil namenjen inteligenci, ker uveda po Čopovem in Prešernovem načelu, da moremo preporediti narod le, ako dosežemo prepored inteligence; inteligence naj bi se naučila ljubiti domačo knjigo, ker je naravna duševna voditeljica naroda. "Metuljček" sploh ni mogel iziti. Na Stajerskem ni bilo literarnega središča, v Ljubljani pa mu je manjkalo (zavoljo njegove grozne slovenščine) priznanja, ki igra pri vsakem pesniku veliko vlogo. Ostal mu je le Zagreb. Tam si je to priznanje kot najboljši lirski pesnik pridobil takoj, ko so začele izhajati I. 1837. "Djubilabije", posvečene saroborski lepotici Juliji Cantilličevi. Zelo verjeten psihološki moment omenja Šurmin, češ, da je ljubezen do Hrvatice tudi vplivala, ker ji je hotel peti v razumljivem jeziku. Imel je tudi več priložnosti da je prišel hrvaščini, nego kranjščini. Med vzhodnim Stajerjem in provinčijem kajkavsko Hrvatsko so bile od nekdaj tene zveze. Stajerci so vedno močno obiskovali šole v Varaždinu. Dialekta sta si zelo sorodna. "Prelek" Vraz je bil že po narečju bližji Hrvatom nego Kranjšcem. Popolnoma razumljivo in naravno je torej, da se je Vraz pridružil Ilirum. Dne 29. novembra I. 1837. piše Prešernu: "Mit Slovenien hab' ich es abgethan. . . Seit dem vorigen Jahre schreibe ich nur illyrisch." I. 1839. odhaja za stalno v Zagreb in Hrvatska mu postane druga domovina.

Ne sodimo krivčeno Vraza, češ da je uskoč in izdajalec, ker je šel k ilirum, kakor je gotovo po krivici svoj čas oddobil dr. Blešči Prešerna — ker se jim ni pridružil! Vsek je storil, kar je pod pogoji in v mleju, v katerem je vzrastel in živel, nujno moral storiti. Vraz ni ovladal kranjskega centralnega i'oma, ki je podlaga slovenskemu književnemu jeziku od Trubarja sem. Danes je knjižna slovenščina krepko razvita in razširjena tudi v obsejnih krajih; danes Vraz ne bi bil k "Ilirum". t. j. Hrvatom. Prešern pa je takrat ni šel, ker je bil Kranjec. Prešern pa je iz enega važnega vzroka, ki ga navaja profesor Murko, ni mogel zapustiti materinskega jezika in peti ilirsko: Slovenci smeli, še predno je dobilo ilirsko gibanje korektno obliko, najmodernejšo literaturo med Slovani, nastalo pod vplivom nemške romantike, in Prešern je imel že pred ilirskim zibanjem več svojih najdovršenejših umotvorov gotovih in tudi objavljenih. Prešern torej ni mogel postati Ilir, Vraz pa je moral postati, ako ni sam v sebi hotel kot pesnik zamreti. V Zagrebu je našel ono življenje, ki je uvažalo njegovi naravi, tam je našel narodno zavest in navdušenje. Le tam je mogel živeti samo kot literat po poklicu, in še to le v onem burnem času splošne narodne prebujbe. Biti literat po poklicu pa je bil njegov ideal. Saj piše Prešernu, ko se priprata o ilirizmu, da se pri Slovencih nikoli ne go mogla razviti literaturo, ker niso dosti številni, da bi mogli literate živiti. Na te Vrazove besede meri potem Prešernov ostri epigram: "Lakota slave, blaga vleče pisarja drugam."

Zgodovinski razvoj je dal prav Prešernu. Slovenska literatura se je kljub Vrazovim dvomom lepo razvila; veselo znamenje življenjske moči tega malega naroda. Da, celo literate po poklicu imamo že danes in naš največji sodobni pisatelj Cankar je samo pisatelj, nič več, pa tudi nič manj. Vraz pa je po prestopu k Ilirum ostal po vsej svoji osebnosti i vsem svojem pesniškem mišljenju in čustvovanju, sploh po vsem svojem delovanju Slovencev, Vrazu je ilirski (danes hrvaški) jezik le sredstvo, s katerim uveljavlja svojo čisto slovensko osebnost. Prof. Murko pravi v letošnji "Zvonu", da bi bilo treba Vrazovo slovenstvo bolj povdarjati, nego se je to godilo do zdaj. Storil je to sicer že svoj čas Fekonja v "Kresu" (1883, 1884. in 1885.), pa ti sestavki so že precej zastareli in težko dostopni, nekaj malega sem napisal, ko sem študiral na univerzi tu di jaz ("Dom in Svet" 1908); ne bo morda odveč, ako tu podam kratek resume svojih dokazov, da je Stanko Vraz slovenski pesnik i hrvaški obilek.

Vraz izhaja v svojih delih iz čisto romantičnega načela "lokalnega kolorita". Ta lokalni kolorit je hotel uveljaviti ne le v vsebini, temveč tudi v obliki svojih pesnitv. Rožič (Naslov. Vjestnik VI.) je sestavil celo umno besed in Vraz, ki so slovenske, vsačina.

množe tako izključno slovenske, da jih niti kajkavec ne bi razumel, n. pr. revica, shod, jezdec itd. Prav posebno pa se nam kaže ta lokalni kolorit v vsebini njegovih pesniških del. Povdarjam dejstvo, da Vraz nikjer in nikoli ne operev hrvaške zemlje in hrvaške zgodovine, ampak le slovensko ožjo in širo domovino in slovensko zgodovino. Čisto napačno je torej trditev dr. Lenardova (letošnji "Dom in Svet"), da je bil Vraz po prepričanju Hrvat; Vraz se čuti vedno Slovenec, le jezik mu je hrvaški.

V "Djubilabijah" prepleta domovinski motiv poleg ljubezenskega vsobzirklo. Žalostna so Vrazova premišljevanja na potučeni zemlji v Gradcu (zač. II. dela), podobna Kollarjevim v "Slavy deeri", ki tudi hodi po slovanskih grobovih. Od 36. "krakovička" dalje, ki so zloženi pri sestri Anki pri Vel. Nedelji, pa kakor bi danil solnčni val svetlobe v ta mračna premišljevanja; vsa krasota domačega kraja pesnikovega, tega Stajerskega raja, se razgrinja plastično pred nami:

Aj dno, pjesmo moja
gor v Jerusalem
da kip zavičaja
pred tobom razgalim.
Pa odtud u rode
i vjekove pričaj,
koli drag i krasan
naš je taj zavičaj."

Vrste se krasne slike iz pomladne prirode, ko vse cvete, poje in ljubi, ki so mu vstale v duši na izprehodu po ljubljanskem domačem kraju. To je najkrasnejši oddelek te zbirke, prava oda na dragi mu slovenski Stajer, kar pravi Markovič. Nikjer ni došel Vraz tega viška poezije, kakor ravno v tem popisu: Po evetočih dolih bele hišice, po gričkih cerkvice in gradiči, povsod pa žubori domača slovenska beseda, sladka ko pesni slovenca. Slovenska pesem se razlega iz lekiških grl, kakor bi peli škrjanji i slavički. Naj bi slovenskih deklek nikoli ne zastrupilo tajništvo, naj bi ohranile vedno svojo drago narodnost. — Ako izlata "Matije" (slovenska in hrvaška) Vrazovo autografijo, zasluži ravno ti ljubki verzi najbolj, da pridejo vanjo. — V istem oddelku riše potem Vraz v kratkih, markantnih potezah slovensko zgodovino. V III. oddelku pa nam podaje tudi slike iz širše slovenske domovine, vtise iz svojega potovanja z ruskim havištom Sreznjevskim po slovenskih pokrajinah. Koroska in njena botejca Janik in Majer, krasota gorenjske strani in brhkih Gorenjk, Vodnšek, francoska revolucija in njen sin Napoleon ter njegova Ilirija — vse se vrsti pred nami v pestrem kaleidonskem vzroku, ki ga navaja profesor

Pa tudi dejanje mnogih balad in romane v zbirki "Iz dubrave žerovinske", kjer nas že naslov veže na slovensko zemljo in v zbirki "Gusle i tambura" — se vrši na dozdajnih deih ("nenadani", "nepozvani"), mnogo jih je vzetih iz slovenske zgodovine ("Friderik i Verunika", "Zora i Bogdan", "Babji klaujaci", posvečen Miklošiču), nekatere pa temelje na slovenskih narodnih pripovedkah ("Grlice", "Mlinari i mlati", "Traži i dat će ti").

Prezreti pa tudi ne smemo in ne moremo velikega vpliva, ki ga je imel naš Prešern na Vraza. Balade in romane je Vraz prvi vpeljal v hrvaško literaturo, a posnel je to pesniško vrsto po Prešernu; značilno je, da ima pri romaneh na prvem mestu prevod njegove "Hčere svet". V sonetih je poleg Kollarja največ najvplival spet Prešern. Tako prevaja soneta "Očetov naših imenitna dela" in "Vrh solnea sije solncev celreda"; sonet "Duga" (ravrice) je posnetek soneta "Tok kakor hreni oko čolnarja". Gazele so nastale edino pod Prešernovim vplivom. Vraz hoče tekmovati z velikim pesnikom, pa tudi s slovenskim jezikom pokazati, da se tudi v štokavščini da rabiti vse te oblike. Seveda zaostaja daleč za genijalnim mojstrom. Tudi ima naš jezik kakor sem že večkrat imel priliko povdarjati, prednost naglas pred sarobhrvaškim in se tore v tem oziru izmed slovanskih le ruski meriti z njim. Ular v verzu in besedni naglas padeta pri nas v eno, ker imamo bogato raznolikost v naglasu in veliko množino besed, ki so naglašene na zadnjem zlogu. Moška rima je v našem jeziku popolnoma naravna in lahko izvedljiva, od tod krepki slovenski verzi in raznolikost njih oblik. Hrvatski pesnik Domjanij podarja v "Svremenuku" talni jambski značaj našega jezika proti resnemu trofejškemu hrvaškega in pravi da je obžaloval, ko je bral neše lirike, da ni Slovence. Naš jezik je kakor ustvarjen za pesem in že radi tega (pa je še mnogo drugih važnih vzrokov) nam ni treba prav nič obžalovati, da se nismo oprijeli štokavščine, ampak ostali pri svojem lepem, krepkem jeziku. Prešern je le v slovenskem jeziku mogel, izmed slovanskih jezikov ga more posrečati edino le ruščina, nikoli pa sarobhrvaščina.

Zdaj pa k slovenstvu Vrazovemu. Njegov največji pomen za slovenstvo je v tem, da je najpridnejši in tiste čase najposposnejši nabiratelj slovenskih narodnih pesmi. Imel je prvi med njimi pravi pojem o tem kako se zbira in izdajajo; izdajal je iz načela, pa jih moramo slišati peti, ne recitirati, ker le tako dobimo točno besedilo in točen ritem; tudi se ne smejo popravljati, ampak zapisovati v dialektu. Napačno pa je bilo, da je izkušal kranjskim narodnim pesnim drugih zapisovalcev, ki so jim zabrisali dialekt, dati spet dialektično obliko, kar se mu je pa močno ponesrečilo, ker kranjskih dialektov ni poznal. Vraz je nabiral pesmi sam, navajno jim je pripisal, ker je bil muzikalno izobražen, tudi naпев, izpodbujal pa je tudi druge k nabiranj. Že leta 1833. nabira v svojem rojstnem kraju narodne pesmi in drugo narodno blago, leta 1834. na potovanju po Stajerskem in Kranjskem, leta 1837. po Koroskem, leta 1838. po zahodnem Ogrskem. Leta 1841., ko potuje s Sreznjevskim po Kranjskem Koroskem in Stajerskem in obišče tudi Rezijane v Italiji, spet nabira narodne pesmi. Grofu Antonu Auerspergu (Anastaziju Grünu) pošilja na njegovo željo lepo število narodnih pesmi in mu tudi daje informacije o napevih in glasbenem spremljevanju narodnih pesmi. Grün je veliko teh pesmi uporabil v svojih "Volkslieder aus Krain" (1850).

Vraz pa je prosil in tudi dobil prispevkov od drugih nabirateljev: Prešerna, Jamnika, Smoleta, Korytko. V tisku je mogel izdati le majhen del nabranega blaga (manjka: namreč denarnih sredstev) pod naslovom "Narodne pesni ilirske" I. 1839. v Zagrebu. To je prva knjiga o gajici s slovensko vsebino. Kot Slovence vstopa torej Vraz v ilirski krog "Slovenske narodne pesmi pa so bili, kakor pravi sam tudi "neprestane pratilice (spremljevalke) in na "elice" njegovim lastnim poezijam. Čelakovšemu piše leta 1840.: "Moja vila odzlojila se v bašti (vrtn) narodne poezije, budni sam kraj srečali roditi se v jednom kraju, gdje se možebit najviše pjeva". V "Djubilabijah" pravi:

"Citav dan Slovenka
pjesmi bi mi p'jala,
a ja bi ih volio
nego spev angjela."

Naj navedem le en primer, ki sem za slučajno našel, v dokaz, kako je slovenska narodna pesem vplivala na Vraza. Vraz poje v "Djubilabijah" (I. 46.):

"Ti mi zabranjuješ,
da te več ne slavim.
— — — — —
Iz glave te vnetem,
iz srea ne mogu."
Narodna pesem, ki jo je zapisal pri Sv. Bolfenku Vraz sam, pa pravi:

"O preštantana ljubezen,
kaj ti imaš takšno moč,
ja iz glave še te spravim
al iz srea ni mogoč."
(Streklej, Slov. nar. pesmi, II. str. 97.)

Tudi potem še ko piše ilirsko in živi za stalno v Zagrebu, potuje Vraz po slovenskih pokrajinah. I. 1841. kakor smo že omenili, s Sreznjevskim. takoj drugo leto pa spet po Stajerskem. Pripravil je za tisk že II. zvezek slovenskih narodnih pesmi, a n dobil denarja, čeprav se je obrnil v tem oziru na Gaja in na grofa Draškovića. Z Vrazovim narodnim gom, ki je prišlo pozneje v last "Slovenski Matije", se je bogato okoristila še le klasična Streklejva zbirka, ko bi Vraz ne bil storil ničesar drugega, kakor da je zbiral naše narodno blago, bi mu že s tem bilo zagotovljeno častno mesto v naši slovenski zgodovini: bil je prvi slovenski folklorist (poleg Korytko).

Ko je bil v revolucijskem letu (1848) slovanski kongres v Pragi, je Vraz prišel tja s hrvaškimi delegati. a zglasil se je kot Slovenec; (bil je izvoljen za podpredsednika kongresa). Sploh se čuti in imenuje Vraz vedno Slovence. Kot primer navajam posvetilo Kopitarju, ki mu ga je napisal v eksemplar "Nar. pesmi ilirskih": "Blagorodnom gospodinu naneju Kopitaru, Kranjeu Slovenceu u znak poštovanja Stanko Vraz, Stajerske Slovenec."

Patrijotična madžarska ustanova.

Pred meseci so prinesli madžarski listi veselo vest, da je neznan madžarski rodoljub napravil ustanovo v znesku 600.000 K. Ustanova naj bi služila za to, da bi se z njenimi dohodki informirala zapadna Evropa o madžarstvu. Madžarski politiki so poskakovali veselja, ko so čuli to veselo vest. S pomočjo te ogromne ustanove bi z lahkoto razširili na tisoče brošur in političnih reklamnih spisov, s katerimi bi preslepili javno mnenje, ki dobiča vedno bolj jasno sliko o "vičnem, svobodoljubnem madžarskem narodu". Ker se je pisalo, da je ustanova določena v to svrhu, je vse hvalelo in proslavljalo neznanega mecen. Le toliko je bilo znano v javnosti, da je ustanovnik poslal notarja Stefana Gőreju ustanovno listino, v kateri se neznan Madžar zavezuje, da plača ogrski akademiji znanosti 600.000 K. Akademija znanosti naj izposluje, na vseh znamenitejših vseučiliških stolice za ogrsko zgodovino, ogrsko državno pravo in madžarsko literaturo. Vsi izdatki madžarskih stolice naj bi se pokrili z obrestmi ustanove. Do sem je bilo seveda vse v redu, ampak v redu ni bilo to, da patrijot ni poslal ob enem z ustanovno listino tudi denarja. No, pa Madžari so se veselili eljub temu: misliti so si, denar bo že prišel. Po Budimpešti se je splošno upetalo, da je plemenita darovalka "čelakoviška" milijardarja Vanderbilda, ki si je z milijoni kupila madžarskega grofa Szechenyija in ki selaj živi v Budimpešti kot grofica lady Szecheny. Člani akademije so odločno to zanižali. Akademija znanosti i stavljenimi predloži dobrotljivega mecenu ni bila zadovoljna, narve je svetovala ustanovniku, naj določi obresti ustanove za izdajanje znanstvenih del, ker je izključno, da "elice" njegovi lastni poezijam. Čelakovšemu piše leta 1840.: "Moja vila odzlojila se v bašti (vrtn) narodne poezije, budni sam kraj srečali roditi se v jednom kraju, gdje se možebit najviše pjeva". V "Djubilabijah" pravi:

"Citav dan Slovenka
pjesmi bi mi p'jala,
a ja bi ih volio
nego spev angjela."

Naj navedem le en primer, ki sem za slučajno našel, v dokaz, kako je slovenska narodna pesem vplivala na Vraza. Vraz poje v "Djubilabijah" (I. 46.):

"Ti mi zabranjuješ,
da te več ne slavim.
— — — — —
Iz glave te vnetem,
iz srea ne mogu."

Narodna pesem, ki jo je zapisal pri Sv. Bolfenku Vraz sam, pa pravi:

"O preštantana ljubezen,
kaj ti imaš takšno moč,
ja iz glave še te spravim
al iz srea ni mogoč."

(Streklej, Slov. nar. pesmi, II. str. 97.)

Tudi potem še ko piše ilirsko in živi za stalno v Zagrebu, potuje Vraz po slovenskih pokrajinah. I. 1841. kakor smo že omenili, s Sreznjevskim. takoj drugo leto pa spet po Stajerskem. Pripravil je za tisk že II. zvezek slovenskih narodnih pesmi, a n dobil denarja, čeprav se je obrnil v tem oziru na Gaja in na grofa Draškovića. Z Vrazovim narodnim gom, ki je prišlo pozneje v last "Slovenski Matije", se je bogato okoristila še le klasična Streklejva zbirka, ko bi Vraz ne bil storil ničesar drugega, kakor da je zbiral naše narodno blago, bi mu že s tem bilo zagotovljeno častno mesto v naši slovenski zgodovini: bil je prvi slovenski folklorist (poleg Korytko).

Ko je bil v revolucijskem letu (1848) slovanski kongres v Pragi, je Vraz prišel tja s hrvaškimi delegati. a zglasil se je kot Slovenec; (bil je izvoljen za podpredsednika kongresa). Sploh se čuti in imenuje Vraz vedno Slovence. Kot primer navajam posvetilo Kopitarju, ki mu ga je napisal v eksemplar "Nar. pesmi ilirskih": "Blagorodnom gospodinu naneju Kopitaru, Kranjeu Slovenceu u znak poštovanja Stanko Vraz, Stajerske Slovenec."

V revolucijskem letu 1848. potuje Vraz tudi zadnjikrat na Slovensko, v Ljubljano, da bi videl in podpiral prebujeno slovensko narodno gibanje. A smrtna bolezen mu je že ključala v prsih — bilo je zadnje njegovo potovanje: potovanje k Slovence. Dne 24. maja 1851. je smrt napravila konec plodonosnemu življenju blagega in delavnega moža; umrl je v tajniški sobici "Nar. doma" v Zagrebu. — Vraz ni svoje slovenske narodnosti nikoli zatajil, združiti hoče širši ilirski patriotizem z ožjim slovenskim, uveljaviti slovensko individualnost v skupnem ilirskem jeziku. "On je specifični slovenski pesnik, ma da je pjeval na hrvaškem jeziku".

Profesor, kteri se je bavil z rekom

Imenik uradnikov krajnih društev Jugoslovanske Katoške Jednote in Zjed. držav ameriških.

Društvo sv. Cirila in Metoda št. 1
v Ely, Minn.

Josip Spreitzer, predsednik; Josip
J. Peschell, tajnik, Box 165; Max
Levstik, blagajnik; Frank Veranth,
zastopnik. Vsi v Ely, Minn.

Društvo zboruje vsako prvo nede-
ljo po 20. v mesecu v cerkveni dvo-
rani.

Društvo sv. Srca Jezusa št. 2 v
Ely, Minn.

Josip Hutar, predsednik, Box 960;
Anton Knapp, tajnik, Box 455; John
Košak, blagajnik; Ant. Pogorelec, za-
stopnik, Box 381. Vsi v Ely, Minn.

Društvo zboruje vsako prvo nede-
ljo po 20. v mesecu v gosp. Josipa
Skale dvorani.

Društvo sv. Barbare št. 3 v La
Salle, Ill.

Josip Bregach, predsednik, 1108
4th St.; Josip Medie, tajnik, 235 Cros-
sett St.; Anton Dežman, blagajnik,
1026 Main St.; Anton Jeruš, 1026
Main St. Vsi v La Salle, Ill.

Društvo zboruje vsako drugo nede-
ljo v mesecu v cerkveni dvorani.

Društvo sv. Barbare št. 4 v Fede-
ralu, Pa.

Ivan Virant, predsednik, Morgan,
Pa. Frank Ferlan, tajnik, Box 257;
Burdine, Pa.; Luka Dermovšek, bla-
gajnik, Box 28, Morgan, Pa.; Ivan
Keržnik, zastopnik, Box 138, Bur-
dine, Pa.

Društvo zboruje vsako drugo nede-
ljo v mesecu v Ivan Keržnika
prostorih.

Društvo sv. Barbare št. 5 v Tower,
Minn.

Anton Stepan, predsednik, Box
1132, Soudan, Minn.; Ivan Dragovan,
tajnik, Box 663, Soudan, Minn.; Ivan
Znidaršič, blagajnik, Box 772, Sou-
dan, Minn.; Ivan Majerle, zastopnik,
Box 1592, Tower, Minn.

Društvo zboruje vsako prvo nede-
ljo po 20. v mesecu v prostorih Jos.
Znidaršiča.

Društvo Marije Pomagaj št. 6 v
So. Lorain, Ohio.

Anton Stefančič, predsednik, 1673
E. 33rd St.; Ivan Kotnik, tajnik
1708 E. 28th St.; Luka Udovih, bla-
gajnik, 1681 E. 31st St.; Ivan Kle-
mene, zastopnik, 1605 E. 29th St. Vsi
v So. Lorain, O.

Društvo zboruje vsako tretjo nede-
ljo v mesecu ob 8. uri dopol. v Za-
lerjevi dvorani na 1708 E. 28th St.

Društvo sv. Cirila in Metoda št. 9
Calumetu, Mich.

Michael Klobučar, predsednik, 115
7th St.; Ivan D. Puhek, tajnik, 2140
Long St.; Josip Zunič, blagajnik,
312 7th St. Ivan D. Puhek, zastopnik,
2140 Long St. Vsi v Calumetu, Mich.

Društvo zboruje vsako tretjo nede-
ljo v mesecu v basementu slovenske
cerkve.

Društvo sv. Štefana št. 11 v Omaha,
Nebr.

Michael Oster, predsednik, 2521 So.
7th St.; Michael Mravincz, tajnik,
1234 So. 15th St.; Josip Capuran,
blagajnik, 300 So. 32th St.; Michael
Mravincz, zastopnik, 1234 So. 15th
St. Vsi v Omaha, Nebr.

Društvo zboruje vsako drugo nede-
ljo v mesecu v češki šoli, 14 Pine St.

Društvo sv. Jožefa št. 12 v Pitts-
burgu, Pa.

Frank Krese, predsednik, 5106
Matrona Alley, Pittsburgh, Pa.; Jos.
Muska, tajnik, 105 Spring Garden
Ave., Allegheny, Pa.; Ivan Arh, bla-
gajnik, 77 High St., Allegheny, Pa.;
Fred. Volk, zastopnik, 122 42nd St.,
Pittsburg, Pa.

Društvo zboruje vsako drugo nede-
ljo v mesecu v dvorani avstrijskih
Nemcev Cor. High & Humboldt Ave.

Društvo sv. Alojzija št. 13 v Bagga-
ley, Pa.

Frane Božič, predsednik, Box 24;
Ivan Arh, tajnik, Box 45; Frane Ko-
lene, blagajnik; Ivan Arh, zastopnik,
Box 45. Vsi v Baggageley, Pa.

Društvo sv. Jožefa št. 14 v Crockett,
Cal.

Jacob Judnich, predsednik; Stefan
Jakše, tajnik, Box 77; Anton Baznik,
blagajnik; Marko Dragovan, zastop-
nik. Vsi v Crockettu, Cal.

Društvo sv. Petra in Pavla št. 15
v Pueblo, Colo.

Philip Steele, predsednik, 704 Mof-
fet Ave.; Frank Janež, tajnik, 1212
Bohemian Ave.; Ivan Zupančič, bla-
gajnik, 1238 Bohemian Ave.; Frank
Mehle, zastopnik, 1208 Bohemian
Ave. Vsi v Pueblo, Colo.

Društvo zboruje vsakega 13. v me-
seu v dvorani Ivana Jermana, 1207
So. Santa Fé Ave.

Društvo sv. Cirila in Metoda št. 10
v Johnstownu, Pa.

Michael Strudel, predsednik, 812
Chestnut St.; Gregor Hrešček, tajnik,
407 W. 8th St.; Math. Pečjak, blagaj-
nik, 819 Chestnut St.; Anton Janež,
zastopnik, 287 Copper Ave. Vsi v
Johnstownu, Pa.

Društvo zboruje vsako drugo nede-
ljo v mesecu v lastni dvorani na
725 Bradley St.

Društvo sv. Jožefa št. 17 v Aldridge,
Mont.

Simon Jaklič, predsednik; Gregor
Zobetz, tajnik, Box 65; Ivan Petek,
blagajnik, Box 67; Fr. Prešern, za-
stopnik, Box 45. Vsi v Aldridge, Mont.

Društvo zboruje vsako drugo nede-
ljo v mesecu v Petek & Zobe dvorani
Happy Hallow.

Društvo sv. Alojzija št. 18 v Rock
Springs, Wyo.

Frank Eržen, predsednik, 750 9th
St.; Iv. P. Putz, tajnik, 402-7 St.; Fr.
Kerzisehnik, blagajnik, Box 121;
Valentin Stalič, zastopnik, 302 Pilot
Butte Ave. Vsi v Rock Springs, Wyo.

Društvo zboruje vsako tretjo nede-
ljo v mesecu v G. J. Mrakovi dvorani
ob 9:30 dopoldne.

Društvo sv. Alojzija št. 19 v So.
Lorain, Ohio.

Alojzij Virant, predsednik, 1700
E. 28th St.; Frank Pavlich, tajnik,
1740 E. 28th St.; John Tomažič, bla-
gajnik, 2322 E. 32nd St.; Frank Jus-
tin, zastopnik, 1770 E. 28th St. Vsi v
So. Lorain, O.

Društvo zboruje vsako tretjo nede-
ljo v mesecu v prostorih slovenske
cerkve sv. Cirila in Metoda.

Društvo sv. Jožefa št. 20 v Sparta,
Minn.

Josip Lapp, predsednik, Gilbert,
Minn.; Ivan Zallar, tajnik, Box 183,
Sparta, Minn.; Matija Zadnik, bla-
gajnik, Gilbert, Minn.; Josip Nosan
zastopnik, Gilbert, Minn.

Društvo zboruje vsako tretjo nede-
ljo v mesecu v mestni dvorani.

Društvo sv. Jožefa št. 21 v Denver,
Colo.

Ivan Schutte, predsednik, 4624
Humboldt St.; Ivan Debevez, tajnik,
4624 Race St.; Ivan Cesar, blagajnik,
5115 N. Emerson St.; Matt Ambro-
zič, zastopnik, 4931 Pearl St. Vsi v
Denver, Colo.

Društvo zboruje vsakega 14. v
mesecu v Sodorjevi dvorani.

Društvo sv. Jurija št. 22 v So. Chi-
cagu, Ill.

Frank Medosh, predsednik, 9483
Ewing Ave.; Anton Motz, tajnik,
440 Sacramento Ave.; Nik. Jakov-
čič, blagajnik, 9621 Ave. M; Jos. An-
sik, zastopnik, 8913 Greenbay Ave.
Vsi v So. Chicago, Ill.

Društvo zboruje vsako drugo nede-
ljo v mesecu v gosp. Fr. Medosha
dvorani.

Društvo sv. Jožefa št. 23 v San
Francisco, Cal.

George Oset, predsednik, 447 Utah
St.; Ivan Striha, tajnik, 2000 19th
St.; Jacob Vidmar, blagajnik, 719
San Bruno Ave.; Martin Golonich,
zastopnik, 702 Vermont Ave. Vsi v
San Franciscu, Cal.

Društvo zboruje vsako tretjo nede-
ljo v mesecu.

Društvo Ime Jezusa št. 25 v Eve-
leth, Minn.

Frank Blatin, predsednik, Box 605
Ivan Skrabec, tajnik, Box 750; Alojz
Kotnik, blagajnik, Box 558; Anton
Fritz, zastopnik, Box 728. Vsi v Eve-
leth, Minn.

Društvo zboruje vsako četrto nede-
ljo v mesecu v Max Stipech-ovi dvo-
rani.

Društvo sv. Štefana št. 26 v Pitts-
burgu, Pa.

Josip Leban, predsednik, 18 Lant-
ner St.; Troy Hill, Allegheny, Pa.;
Ivan Varoga, tajnik, 5307 Buttler
St., Pittsburg, Pa.; Alojzij Kompare,
blagajnik, 5434 Harrison St., Pitts-
burg, Pa.; Ivan Varoga, zastopnik,
5307 Buttler St., Pittsburg, Pa.

Društvo zboruje vsako tretjo nede-
ljo v mesecu ob 3. uri popol. v dvo-
rani slov. cerkvi.

Društvo sv. Mihaela št. 27 v Dia-
mondville, Wyo.

Gregor Sabec, predsednik, Box 43;
Pavel Sabec, tajnik, Box 65; Josip
Pence, blagajnik, Box 35; Anton
Arko, zastopnik, Box 172. Vsi v
Diamondville, Wyo.

Društvo zboruje vsako drugo nede-
ljo v mesecu ob 2. uri popol. v dvo-
rani Line Gačnika.

Društvo Marija Danica št. 28 v
Cumberlandu, Wyo.

Josip Golob, predsednik, Box 77;
John Shefran, tajnik, Box 64; George
Kalan, blagajnik; Bob Dolnic, za-
stopnik. Vsi v Cumberland, Wyo.

Društvo sv. Jožefa št. 29 v Impe-
rial, Pa.

Frank Rebernik, predsednik, Box
38; Ivan Virant, tajnik, Box 312;
Ivan Miklausch, blagajnik, Box 87;
Alojz Tolar, zastopnik, Box 242.
Vsi v Imperial, Pa.

Društvo zboruje vsako tretjo nede-
ljo v mesecu v društveni dvorani.

Društvo sv. Jožefa št. 30 v Chis-
holm, Minn.

Ivan Požer, predsednik; Frank
Arko, tajnik, Box 275; Frank
Hren, blagajnik; Frank Gonze,
zastopnik, Box 715. Vsi v Chisholmu,
Minn.

Društvo zboruje vsako prvo nede-
ljo po 20. v L. Kovačevi dvorani.

Društvo sv. Alojzija št. 31 v Brad-
docku, Pa.

Matevž Kikelj, predsednik, 1030
Cherry St., Braddock, Pa.; Ivan A.
Germ, tajnik, 678 Jones Ave., Brad-
dock, Pa.; Jak. Bruncl, blagajnik,
910 Cliff St., Braddock, Pa.; Alojzij
Hrovat, zastopnik, Box 907, Turtle
Creek, Pa.

Društvo zboruje vsako tretjo nede-
ljo v mesecu v Rubenstein dvorani
na Washington in 11. ulici.

Društvo Marija Danica št. 32 v
Black Diamond, Wash.

Josip Plavec, predsednik; Gregor
Porenta, tajnik, Box 701; Ivan Tra-
nik, blagajnik, Box 634; Al. Kerne,
zastopnik, Box 773. Vsi v Black Dia-
mond, Wash.

Društvo zboruje vsako tretjo nede-
ljo v mesecu v Masonic Hall, točno ob
1. uri popoldne v prvem nadstropju.

Društvo sv. Barbare št. 33 v Trestle,
Pa.

Georg Obhak, predsednik, R. F. D.
No. 1 Box 77, Unity Station, Pa.;
Matevž Pternell, tajnik, R. F. D.
No. 1, Box 77, Unity Station, Pa.;
Tom Previč, blagajnik, Box 128
Universal, Pa.; Frank Šifrar, zastop-
nik, Box 76, Unity Station, Pa.

Društvo zboruje vsako drugo nede-
ljo v mesecu v angleški dvorani.

Društvo sv. Petra in Pavla št. 35
v Lloydell, Pa.

Anton Bombach, predsednik, Box
1123, Beaverdale, Pa. And. Maloverh
tajnik, Box 1, Lloydell, Pa.; Jos. Ser-
gi, blagajnik, Box 115 Lloydell, Pa.
Ivan Seigel, zastopnik, Beaverdale,
Pa.

Društvo zboruje vsako tretjo nede-
ljo v mesecu v Sam. Lowe Hall.

Društvo sv. Alojzija št. 36 v Cone-
maugh, Pa.

John Spindal, predsednik; Frank
Perko, tajnik, Box 101, Anton Stra-
žar, blagajnik in zastopnik, Box 511.
Vsi v Conemaugh, Pa.

Društvo zboruje vsako tretjo nede-
ljo v mesecu v društveni dvorani.

Društvo sv. Janeza Krstnika št. 37
v Clevelandu, O.

Ivan Avsec, predsednik, 3946 St.
Clair Ave. N. E.; Anton Ostir, tajnik,
6138 St. Clair Ave. N. E.; Ant. Prija-
telj, blagajnik, 4015 St. Clair Ave.
N. E.; Anton Osepek, zastopnik, 1063
E. 61st St. Vsi v Clevelandu, O.

Društvo zboruje vsako tretjo nede-
ljo v mesecu v Yartes dvorani, 6004
St. Clair St. N.

Društvo "Sokol" št. 38 v Pueblo,
Colo.

Anton Kochevar, predsednik, 1217
Berwind Ave.; Peter Culig, tajnik,
1245 So. Santa Fé Ave.; Josip Culig,
blagajnik, 1219 So. Santa Fé Ave.;
Martin Gersch, zastopnik, 1226 Ber-
wind Ave. Vsi v Pueblo, Colo.

Društvo zboruje v dvorani Sv. Jo-
žefa E. B. St., Pueblo, Colo.

Društvo sv. Barbare št. 39 v Roslyn,
Wash.

Ivan Blažina, predsednik; Matija
Ožanič, tajnik, Box 556; Leo Leš,
blagajnik, Box 158; Anton Janaček,
zastopnik. Vsi v Roslyn, Wash.

Društvo zboruje vsako četrto nede-
ljo v mesecu.

Društvo sv. Mihaela Arh. št. 40
v Claridge, Pa.

Anton Šemrov, predsednik, Box
284; Lovrence Bittluše, tajnik, Box
435; Andrej Praček, blagajnik, Box
361; Anton Šemrov, zastopnik, Box
284. Vsi v Claridge, Pa.

Društvo zboruje vsako drugo nede-
ljo v mesecu v nemški dvorani.

Društvo sv. Jožefa št. 41 v East
Palestine, Ohio.

Anton Jurjavčič, predsednik, Box
31; Jak. Istenič, tajnik, Box 304; Jo-
sip Vider, blagajnik, Box 223; Frank
Jurjavčič, zastopnik, Box 209. Vsi v
East Palestine, O.

Društvo zboruje vsako drugo nede-
ljo v mesecu.

Društvo sv. Alojzija št. 42 v East
Helena, Mont.

Jakob Rogelj, predsednik; Ant.
Štegu, tajnik, Box 3; Anton
Smole, blagajnik, Box 102; Kocijan
Ivanesh, zastopnik, Box 66. Vsi v
East Helena, Mont.

Društvo zboruje vsakega 20. v me-
seu v dvorani sv. Ane.

Društvo sv. Martina št. 44 v Bar-
berton, Ohio.

Louis Balond, predsednik, 112
Sterling Ave.; Math. Kramar, tajnik,
Box 223; Anton Strukelj, blagajnik;
Martin Železnikar, zastopnik. Vsi v
Barberton, Ohio.

Društvo zboruje vsako tretjo nede-
ljo v mesecu v N. D. dvorani, 114
Lake Ave.

Društvo sv. Jožefa št. 45 v Indiana-
polis, Ind.

Anton Gerbaj, predsednik, 903
Kotchem Str.; Frank Radež, tajnik,
757 Hough St.; Josip Gačnik, bla-
gajnik, 903 Katchem St.; Jernej Stam-
pel, zastopnik, 744 Hough St. Vsi v
Indianapolis, Ind.

Društvo zboruje vsako drugo nede-
ljo v mesecu v Josip Gačnik dvorani.

Društvo sv. Barbare št. 47 v Aspen,
Colo.

Math. Stariha, predsednik, Box 55;
Louis Lesar, tajnik, Box 55; Leopold
Hendul, blagajnik, Box 303; Frank
Marolt, zastopnik, Box 805. Vsi v
Aspen, Colo.

Društvo zboruje vsaki prvi in tretji
ponedeljek v mesecu ob 7. uri zvečer.

Društvo sv. Jurija št. 49 v Kansas
City, Kans.

Josip Cvijtković, predsednik, 429
N. Dugero St.; Charles Toplikar,
tajnik, 487 Ferry Street; Peter Spe-
har, blagajnik in zastopnik 422 N.
4th St. Vsi v Kansas City, Kans.

Društvo zboruje vsako tretjo nede-
ljo v mesecu v slovenske dvorani,
515 Ohio Ave.

Društvo sv. Petra št. 50 v Brooklyn,
N. Y.

Gabriel Tassotti, predsednik, 217 -
219 Maujer St.; F. G. Tassotti, taj-
nik, 158 Graham Ave., oba v Brook-
lynu, N. Y.; Frank Wuhe, 203 E.
112th St., New York City, blagajnik;
F. G. Tassotti, zastopnik, 158 Graham
Ave., Brooklyn, N. Y.

Društvo zboruje vsako tretjo sobo-
to v mesecu v Max Brzezinski dvo-
rani na 157 Johnson Ave., v Brook-
lynu, N. Y.

Društvo sv. Petra in Pavla št. 51
v Murray, Utah.

Jernej Kamnikar, predsednik, Box
122; Jos. Kastelic, Box 545, tajnik;
Jernej Kamnikar, blagajnik, Box 122;
Grgo Starčević, zastopnik. Vsi v
Murray, Utah.

Društvo zboruje vsakega 12. v
mesecu.

Društvo sv. Jožefa št. 52 v Mineral,
Kansas.

Jacob Mlakar, predsednik; Frank
Augustin, tajnik, Box 1360; Peter
Benda, blagajnik; Martin Bambich,
zastopnik. Vsi v W. Mineral, Kans.

Društvo zboruje vsako tretjo nede-
ljo v mesecu v Filip Brinerjevi dvo-
rani.

Društvo sv. Jožefa št. 53 v Little
Falls, N. Y.

Frank Rojane, predsednik, 853 E.
Mill St.; Frank Masle, tajnik, 539 1/2
Jefferson St.; Jernej Albreht, bla-
gajnik, 1 Casler St.; Ivan Osredkar, za-
stopnik, 34 Dunabe St. Vsi v Little
Falls, N. Y.

Društvo zboruje vsako drugo nede-
ljo v mesecu v Frank Rožaneu dvo-
rani.

Društvo sv. Franciška št. 54 v Hib-
bing, Minn.

Peter Sterk, predsednik, 404 Rail
Road St.; Ant. Adamič, tajnik, Box
347; Ivan Povše, blagajnik in zastop-
nik, 13 Pine St. Vsi v Hibbing, Minn.

Društvo zboruje vsaka drugo nede-
ljo v mesecu ob 10. uri dopoldne.

Društvo sv. Roka št. 55 v Uniontown,
Pa.

Josip Kramar, predsednik, Box 22,
Perci, Pa.; Jakob Novšek, tajnik,
Orient, Pa. Urban Rupar, bla-
gajnik, Lemont Furnace, Pa.; Jacob
Novšek, zastopnik, Box 51 Hopwood,
Pa.

Društvo zboruje vsako tretjo nede-
ljo v mesecu v Fink Zanffer dvorani.

Društvo sv. Štefana št. 58 v Bear
Creek, Mont.

Anton Čekar, predsednik; Ivan
Kostelic, tajnik, Box 161; Ivan Če-
sar, blagajnik, Box 16; Frank Er-
mene, zastopnik, Box 16. Vsi v Bear
Creek, Mont.

Društvo zboruje vsako tretjo nede-
ljo v mesecu v Ivan Čekarja dvorani.

Društvo sv. Barbare št. 60 v Chis-
holm, Minn.

Anton Samec, predsednik, Box
447; Mat. Crnkovič, tajnik, Box 949;
Anton Poderžaj, blagajnik; Josip
Pink, zastopnik, Box 949. Vsi v
Chisholm, Minn.

Društvo zboruje vsako prvo nede-
ljo po 20. v mesecu v Anton Stark
dvorani.

Društvo sv. Jurija št. 61 v Reading,
Pa.

Anton Hren, predsednik, 307 La
Fayette St.; Mat. Vardjan, tajnik, 452
Tulpehocken St.; Frank Spehar, bla-
gajnik, 381 N. River St.; Jurij Pes-
dere, zastopnik, 393 N. River St. Vsi
v Reading, Pa.

Društvo zboruje vsako drugo nede-
ljo v mesecu v Jacob Durasa dvorani.

Društvo sv. Florijana št. 64 v
South Range, Mich.

Paul Lukanich, predsednik; Mike
Muhvich, tajnik; Jos. Lasich, bla-
gajnik in zastopnik. Vsi v South Range,
Mich.

Društvo zboruje vsako tretjo nede-
ljo v mesecu.

Društvo sv. Petra in Pavla št. 66
v Joliet, Ill.

Frank Blatin, predsednik, Grani-
ted & Kelley Ave.; Ivan Jerman,
tajnik, 1112 N. Chicago St.; Mihael
Wardjan, blagajnik; Anton Košček,
zastopnik, 1151 N. Broadway. Vsi v
Joliet, Ill.

Društvo sv. Jožefa št. 67 v Yale,
Kansas.

Anton Ulaga, predsednik, c. o. Jos.
Alijah, R. R. No. 8, Pittsburg, Kans.;
Josip Miklave, tajnik, Box 64, Yale,
Kansas; John Preisan, blagajnik in
zastopnik, Box 147, Yale, Kansas.

Društvo Jezus Prijatelj Malenih št. 68
v Monessen, Pa.

Frank Durajija, predsednik, Box
37; Mike Mahlovich, tajnik, Box 178;
Matj. Mikan, blagajnik in zastopnik,
Box 225. Vsi v Monessen, Pa.

Društvo zboruje vsaka drugo nede-
ljo v mesecu ob 1. uri popoldan.

Društvo sv. Petra št. 69 v Thomas,
W. Va.

Martin Lužar, predsednik; Ivan
Loshiner, tajnik, Box 215; Jakob Lu-
žar, blagajnik in zastopnik. V

inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.
Sedež v ELY, MINNESOTA.

URADNIKI:

Predsednik: FRANK MEDOS, 9483 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.
Podpredsednik: IVAN GERM, P. O. Box 57, Braddock, Pa.
Glavni tajnik: JURIJ L. BROZIČ, P. O. Box 424, Ely, Minn.
Pomočni tajniki: MAKŠ KERZIŠNIK, L. Box 383, Rock Springs, Wyoming.

Blagajnik: IVAN GOVŽE, P. O. Box 105, Ely, Minn.

NADEBNIKI:

ALOJZIJ VIRANT, predsednik nadzornega odbora, 1700 E. 28th St., Lorain, Ohio.
IVAN PRIMOŽIČ, II. nadzornik, P. O. Box 641, Eveleth, Minn.
MIHAEL KLOBUČAR, III. nadzornik, 115 — 7th Str., Calumet, Michigan.

POROTNÍ ODBOR:

IVAN KERZIŠNIK, predsednik porotnega odbora, P. O. Box 138, Burdine, Pa.
IVAN MERHAR, drugi porotnik, Bx 95, Ely, Minn.
STEFAN PAVLIŠIČ, tretji porotnik, Bx 3 Pineville, Minn.

Vrhovni zdravnik: Dr. MARTIN J. IVEC, 711 North Chicago St., Polio.

Društveno glasilo je "GLAS NARODA."

Drobnosti.

KRANJSKE NOVICE.

Netopirji. — Dne 27. junija ponoči so si v Šolskem drevoredu v Ljubljani skočili v lase neki delavci in svojem tovarišu sukajše popolnoma raztrgali. Pretepače je stražnik predstavil k uradu, kjer so jih zaslišali in legitimirali, potem pa izpustili na prosto.

Aretovan je bil dne 27. junija zaradi hudodelstva nevarne grožnje 34-letni delavec J. Polajnar iz Pazina ker je grozil svojemu poljarju Ivanu Lenu, da ga bode zabodel in je faktično imel v to svrhu že pripravljena dva velika noža. Aretovanca so izročili deželnemu sodišču.

Ubega prisiljena. Dne 24. junija sta pobegnili od dela v Goriscanih prisiljena Milaue Thaler in Anton Fellenr. Prvi je roj. 1877 v Obersbergu, drugi pa l. 1873. v Grieskirehnu pri Riedu.

Nepobojljiva tatva. — Nedavno se je vtihotapila v Kodeljeve grad v Ljubljani delavka Jera Johannova, rojena 1857. v Železnikih in v Ljubljano pristojna, ter tam ukradla več drobnosti. Pri odhodu pa so jo zapazili in ji ukradene reči odvzeli. Posrečilo se ji je, fakrat odnesti pete. Ko je bila policiji tatvina naznanjena, je takoj poizvedovala po nji, jo aretovala in izročila sodišču. Johannova je bila že 17krat zaradi večjih in manjših tatvin predkaznovana in jo bode tudi sedaj zadela gotovo občutljiva kazen.

Poskušeni samomor. — Ivan Otrin, vpoškojeni rudar v Idriji, je hranil že 8 let 3 vojaške patrone, ki jih je dobil od svojega prijatelja. Pred nekaj dnevi se ga je pa mož malo preveč navlekel ter je v svoji zmedenosti vzal patrono in jo zažgal. Prišel je na ga v takojšnjo bolnico.

Zavora se utrjala. — Posestnika in gostilničarja žena Alojzija Podbrezar v Trbovljah se je vozila bližnjemu domu po klanu navzdol. Nesreča je hotela, da se je zavora odtrgala, na kar se konji splašili. Žena, prestrašena, je skočila v voza in si zlomila desno nogo. Enaka nesreča se je prigodila v Zagorju. Tudi tu se je Janez Jeremenec, vpoškojeni premogarju, splasil konj, ko je vozil čez klanec blizu Zagorja, ker ni zavora prijel koleasa. Voz se je prevrnil, pri tem je pa zadobil Jeremene take nevarne poškodbe, da je v tukajšnji bolnici umrl.

Umrli je dne 29. junija na Vel. Poljanah Matej Peterlin, učitelj v Dobrepoljah, vsled učiteljske bolezni "sušice".

Nevaren tat prijet. Dne 27. jun. ob 8. uri 13 min. so pripeljali trije orožniki iz Zagorja ob Savi v Litijo glasovitega tatu Pogačarja, ki so ga že tako dolgo iskali. Vjel ga je tamošnji policist, kateremu je ušel, a na njegovo kričanje sta ga prišla dva bližnja. Bil je pred leti pisar pri litijškem odvetniku, dr. Jamniku, in je tudi njega oškodoval. Zažugal je, da bode pobegnil, kadar ga sodni suza napelje k zasliševanju. Pa se ni ni posrečilo, ker sta ga k preiskovalnemu sodniku varno spremlila dva orožnika.

PRIMORSKE NOVICE.

Drzna tatvina v "Živnostenski banki" v Trstu. V ulici Nuova št. 29 v Trstu so nehajali filiala "Živnostenske banke". Dne 25. jun. ko so odšli uradniki spolne obedovati, so med eno in drugo uro, se je zgodila

v tej banki uprav drzna tatvina. Tatovi so namreč med tem časom s ponarejenimi ključi odprli vrata in pritile prostore, odprli izločeno okno, v katerem se je nahajalo mnogo vrednostnih papirjev in inozemskega denarja v zlatu in papirju, ter odnesli vse, ne da bi jih bili čuvaj zapazili. — Vrednost ukradenega denarja in papirjev znaša 3000 K. Banka je prosti vplomu zavarovana. Policija se je takoj razkldala na vse strani na zasledovanje drznih umnikov. Neki tat-petnik, Negri, ki ima svojo trgovino tam v bližini banke, je izjavil, da je videl okoli dveh popoldne štiri mladenice kakih 22 let starega iz bančnih prostorov.

Samomor tržaške krasotice. — V nedavnem zvečer se je v svoji vili v ulici Rossetti v Trstu zastrupila 22letna leči obveznanega tržaškega odvetnika, dr. Antona Volpija. Samomorilka, ki je bila zelo krasna dama, je bila poročena že dve leti z Andrejem Llovdor, drugom livarne Thomas Hoff. Iz tega zakona se je rodil deček. Vsa prizadevanja zdravnikov niso pomagala nič, nesrečnica je izdihnila v sredo. Vzrok samomora se prikriva. "Piccolo" o tem samomoru sploh ni poročal ni, ako tudi ima drugače cele kolone — romantike.

Pred tržaško poroto se je vršila nedavno razprava proti 25letnemu trgovskemu pomočniku, Lazarju Alobiču iz Hrvatske, obtoženemu zaradi teške telesne poškodbe, storjene na svoji bivši ljubici Miroslavi Weidinger iz Beljaka. Poročali smo svojo obolno, kako sta se Alobič in Weidingerjeva ljubila in zopet ločila, nakar je on prišel ljubimkovati z neko lepo žensko, Bonifacijo. Ko je Weidingerjeva za to ljubimkovanje zaznala, je šla v stanovanje Bonifacije in v napravlila tam velik škandal. A ravno v onem trenutku je prišel tja tudi Alobič, fer, ker ga je Weidingerjeva obslula z očitnimi, ustrelji proti nji takrat že neveljavna, ter jo nevarno fahil. Alobič je bil obsojen na štiri leta teške ječe, izgon iz Avstrije in v plačilo 1000 K poškodovani Weidingerjevi.

ŠTAJERSKE NOVICE.

Jabolko ne pade daleč od drevesa! Iz Ponikve ob Juž. želez. pišejo: Dne 27. junija se je zgrudil Sletni sinko železniškega čuvaja Denemana na potu iz Šole in sicer od slabosti. Vzrok je to, da mora fantič hoditi 7 km daleč v Šolo — a za obed ne dobi drugega seboj ko suh kruh. Fant mora jutraj že ob 7. od doma, da pride do 9. v Šolo, isti dan je pa šel zaradi šolske trase že ob 6. uri. Ko se je fant zgrudil, so ga vlačili drugi šolarji za noge, hoteli so ga bojda obdelovati s kamenjem; posebno surovo se je vedel z njim sin patentiranega klerikalea Bergleza, po domače Založana. Sreča je bila, da se je za fanta zavzela Drobnakovića, katera ga je vzela s seboj na dom in ga okrepila drugače bi se morda lahko tako zgodilo ko v eni izmed sosednjih občin, kjer so otroci znanili "katoliških" starišev ubili svojega tovariša.

Grozna toča je uničila popolnoma lužansko okolico. Toča je bila zelo gosta in debela, ter je pobila poleg žetve tudi nešteto šip. Prizadeta je tudi lužna slovenska občina Gradisce.

Umor ali nesreča? Dne 22. junija proti 5. uri jutraj so našli pri Sv. Roku ob Sotli 44letnega pastirja Fr. Herica na Prahovem travniku mrtvega. Dne 1. junija popoldne je padel umrl še krave — potem pa je

nenadoma zginil. Rane ni na mrliču. Vseeno — vendar pa bo sodna komisija določila vzrok smrti, ker ni izključen umor.

HRVATSKE NOVICE.

Slovenec kupil zagrebški parni mlin. Iz Zagreba poročajo: Tukajšnji parni in umetni mlin je kupil slovenski industrialec Vinko Majdič v Celju. Za mlin je dal 850.000 K.

Velika neizgoda pri strelnih vajah. Pred nedavnem je imel trdnjavskotopničarski polk št. 5 strelne vaje na utrdbi Kobila pri Erecnovem, oziroma pri Punt d'Ostro pri vходу v boko kotorsko v južni Dalmaciji. Streljali so iz gornje baterije, kjer so postavljeni 1 cm možnarji, vzorce 1873. Prideljeno možno je bilo mešeno in je bilo nekaj aktivnega vojaštva ter nekaj rezervnikov. Med streljanjem so pri možnarju št. 4 pozabili dati določeno elevacijo in se strel sprožil, dasiravno je bil možnar v vodoravni legi. Učinek je bil naravnost strahovit. Granata se je zarila s strašnim pokom in trusem v predstoječi okop, prelila je kamnito oblogo in široki nasip ter je naposled oslabljena padla blizu morskog obročja na tla. Na vse strani leteče kamenje je dva rezervnika teško ranilo, in sicer je eden poškodovan na prsih, drugi na glavi; oba so preplejali v bolnico. Krivda se bo sicer skušala zvaliti na predstrelca, oziroma na podčastnika, ki je poveljeval pri tem možnarju, v resnici pa je krivda na strani onih, ki porabljajo rezervnike za take vaje. Saj je znano, da se rezervnik kmalu odvdi manipulacij pri topu, če je nekaj let v civilu. — In končno je še tretji rezervnik vsled te neizgode drugi dan — zblaznel!

Delovanje mažarskega društva "Juliana". — V Slavoniji ima to društvo veliko število mažarskih šol, v katerih se Hrvatskim otrokom učenja mažarski šovinizem. — V krajih, kjer obstoji poleg hrvatske šole tudi mažarska šola "Juliana", dobi otroci proste karte na železnici, da obiskujejo Julianske šole. Pred kratkim časom se je vršil v stanovanju grofa Bele Szeczenyja občni zbor tega društva. Na tem se je poročalo, da je bilo v šolah "Juliana" 4629, oziroma 5371 slovaški otrok. L. 1909. je društvo ustanovilo 32 novih šolskih knjižnic, število učnih ur se je pomnožilo od 65 na 82. In vendar je na Ogrskem stotisoč otrok, ki nimajo nobene šole. Toda šovinizem je važnejši, nego kultura!

RAZNOTEROSTI.

Dvakrat na smrt obsojen. — Dne 1. aprila sta bila pred praško poroto radi roparskega umora obsojena 19letni gošec Ladislav Ježek, na sedem let teške ječe in njegov tovariš Alojzij Merta na smrt na vešalih. Njun zastopnik dr. Havelka je vložil ničnostno pritožbo na najvišji sodni in kasacijski dvor, ki je prvo razsodbo razveljavil in odredil novo obravnavo. Te dni sta stala Ježek in Merta zopet pred praškim porotnim sodiščem in sta bila zopet obsojena in sicer Ježek na sedem let teške ječe, Merta pa na smrt na vešala.

Zavod "dobrega pastirja" zopet pred sodiščem. V Ecully pri Lyonu na Francoskem se mora sodišče zopet pečati s škandaloznimi razmerami v zavodu "dobrega pastirja". Tam so uvedli sodniško preiskavo zoper sestro Magdaleno zaradi grdega ravnanja z gojenko Marjetto Fyrase. Sestra Magdalena doživi, da je povzročila smrt te gojenke, ker je kaznovala deklico s takimi kazni, ki so ji škodovala na zdravju. Tako je na primer na prostem pozimi polivala deklico z mrzlo vodo. Seveda trdi, da se je deklica sama polivala, da pride v bolnico. Razven te sestre so pa osuščene še tri druge nune, da so deklice, ki niso dovolj del izvršile, javno bicala, z mrzlo vodo polivale, jim lase rezale, jih za delj časa v stranišče zapirale i. t. d. Najgrozovitejša je pa bilo, da so morale ostale gojenke gledati umirajočo Marjeto.

Iščem svojega prijatelja JANEZA KLEMENC. Doma je iz Save pri Jesenicah na Gorenjskem. V Ameriki biva že 8 let in se je pred kratkem nahajal v Barbertonu, O. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, kje se nahaja, da mi blagovoli naznaniti, za kar mu bodem zelo hvaležen. Poročati mu imam nekaj zelo važnega iz starega kraja. — Andrew Pogačar, 1748 E. 30th St., Lorain, Ohio. (16-20-7)

VAŽNO ZA VSAKEGA SLOVENCA!

Vsak potnik, kateri potuje akosi New York v stari kraj ali pa iz starega kraja, naj obišče PRVO SLOVENSKO - HRVATSKO GOSTILNO S PRENOČIŠČEM August Bach, 137 Washington St., New York City, kjer bode dobro postrežen in na razpolago bo vedno čisto soba za prenočanje. Dobra domača hrana.

KRETANJE PARNIKOV.
KRONPRINZESSIN CECILIE odpluje 19. julija v Bremen.
NIEUW AMSTERDAM odpluje 19. julija v Rotterdam.
MAJESTIC odpluje 20. julija v Southampton.
LA LORRAINE odpluje 21. julija v Havre.
CLEVELAND odpluje 23. julija v Hamburg.
ST. PAUL odpluje 23. julija v Southampton.
KROONLAND odpluje 23. julija v Antwerpen.
CHICAGO odpluje 23. julija v Havre.
KRONPRINZ WILHELM odpluje 26. julija v Bremen.
ADRIATIC odpluje 27. julija v Southampton.
FRIEDRICH DER GROSSE odpluje 28. julija v Bremen.
LA SAVOIE odpluje 28. julija v Havre.
ARABIC odpluje 30. julija v Liverpool.
FINLAND odpluje 30. julija v Antwerpen.
PHILADELPHIA odpluje 30. julija v Southampton.
KAISERIN AUGUSTE VICTORIA odpluje 30. julija v Hamburg.
KAISER WILHELM II. odpluje 2. avgusta v Bremen.
NOORDAM odpluje 2. avgusta v Rotterdam.
TEUTONIC odpluje 3. avgusta v Southampton.
LA TOURAINE odpluje 4. avgusta v Havre.
URANIUM odpluje 4. avgusta v Rotterdam.
PRINZ FRIEDRICH WILHELM odpluje 4. avgusta v Bremen.
ST. LOUIS odpluje 6. avgusta v Southampton.
VADERLAND odpluje 6. avgusta v Antwerpen.
BALTIC odpluje 6. avgusta v Liverpool.
RUSSIA odpluje 6. avgusta v Rotterdam.
ROTTERDAM odpluje 9. avgusta v Rotterdam.
KAISER WILHELM DER GROSSE odpluje 9. avgusta v Bremen.
PRESIDENT LINCOLN odpluje 10. avgusta v Hamburg.
OCEANIC odpluje 10. avgusta v Southampton.
LA BRETAGNE odpluje 11. avgusta v Havre.
AMERIKA odpluje 13. avgusta v Hamburg.

PROŠNJA.

Slov. podp. društvo sv. Mihaela Arh. št. 40 J. S. K. J. v Claridge, Pa., se tem potom obrača do milosrdnih članov in članice slavne J. S. K. J. za dobrohotno pomoč revnim in vsled štrajka prizadetim društvenim udom, kateri ne morejo brez pomoči pri najboljši volji več plačati mesečnih prispevkov in bi morali žalostnim srem zapustiti društvo in Jednoto, kar je vsestranska škoda in mogoče osodopno za marsiktere posameznika. Naš boj je pravičen, boj zoper v neobvipljive krivice, ktere so se dogajale v tem kraju, in z vašo pomočjo bomo zmagali tudi v zadnjem in pldolnim trenutku. — Vsak najmanjši dar bode hvaležno sprejet in v obratnem slučaju smo vam vedno na razpolago. Darovi naj se pošiljajo društvu na blagajnika: Andy Pratshek, P. O. Box 361, Claridge, Pa. Vsi darovi in imena darovalcev bodo priobčeni v glasilo J. S. K. Jednota.

Za odbor:

Anton Šemrov, predstojnik.
Lovrene Bitene, tajnik.
Andy Pratshek, blagajnik.
(14-7 6x 2x v t)

Kje je moj mož IVAN MALOVRH? Pet let je že v Zjedinjenih državah in dve leti je že, ko nisem nič od njega prejela za moje in 4. otrok življenje. V januarju dobila sem pismo, da se preseli v Alabamo in sedaj nič več ne vem o njem. Jaz in otroci smo čisto brez vsakih sredstev in nikoga nimam, da bi nam pomagal v tem revnem stanju. Zato prosim cenjene rojake po širni Ameriki, če kdo ve, kje se nahaja, da ga o tem obvesti in meni poroča njegov naslov, za kar bodem zelo hvaležna. — Ana Malovrh, Zagorje ob Savi, Kranjsko, Austria. (16-19-7)

Iščem svojega prijatelja FRANCETA SNOJA in LEOPOLDA GUŠNIK. Doma sta iz Korinske zemlje. Pred tremi meseci sta prišla v Ameriko nekam v Illinois in pozneje sem slišal, da sta v Milwaukee, Wis. Ker smo bili prijatelji že v starem kraju, bi rad zvedel za nju naslove. — August Kremžar, 854 Cherry Way, Braddock, Pa. (16-19-7)

ZA VSEBINO TUIH OGLASOV NI ODGOVORNO NE UPRAVNIŠTVO NE UREDNIŠTVO.

POSILANO.

S tem pozivljam onega predizročna iz Hermine, Pa., kateri je zlorabil moje ime in me v štev. 24 Glasila S. N. P. J. obdolžil, da nabiram skabe za premogove rove, da to nemudoma prekliče in se podpiše s polnim imenom, da bodem vsaj znal, kdo je. Objednem pa naznanjam onemu, da sem bil jaz gotovo prvi Slovenec v Hermine, kateri je član unije. Jaz sem namreč že od leta 1898 in od tega časa sem še vedno redno plačeval svoje prispevke. Za natančnejša pojasnila obrne naj se vsakdo, kateri dvomi, na g. Francis Freehan, okrajnega predstojnika unije v Pittsburg, Pa., ali pa na koga izmed naših rojakov, kakor na primer: Fran Čuden, Ivan Čuk, Fr. Merlak, Ivan Mehovne, Fran Leskove itd. v Bulger, Pa., in zvedel bode, koliko je resnice in potem naj sodi. George Schultz, Steamship Agent, Hermine, Pa.

Kje je FRAN DRAD, po domače Vagerček? Dopa je iz Dola pri Ljubljani. Pred 14. meseci je bil tukaj pri meni na hrani in stanovanju in mi dolguje \$97.20. Omenjeni je velike postavbe in bode v jesen šele 24 let star. Slišal sem, da se nahaja nekje v Milwaukee, Wis. Prosim cenjene rojake, če kdo izmed rojakov ve za njegov naslov, naj mi ga naznani, za kar mu bodem zelo hvaležen, ali pa naj se sam javi. — Frank Sian, Box 725, Eveleth, Minn. (18-21-7)

NA PRODAJ.

Pet let obstoječa dobro obiskana trgovina s hišo in vsem blagom se prodaja.

Več se poizve pri lastniku omenjene prodajalne, bodisi osobno ali pa pismeno. Frank Kebe, 130 Haydenville, Greensburg, Pa. (8-19-7)

POZOR rojaki! Kdor kupa ure ali druge stvari, se ne sme spustiti na blago. Mi posiljamo boljša in neveljavna darila direktno v stari kraj in jamčimo za sprejem. Pila dajmo po ceni.

DERGANCE, WIDETICH & CO., 1622 Arapahoe St., Denver, Colorado

Ali hočete dobiti nekaj pojma O ANGLEŠČINI in AMERIŠKI PISAVI?

Pište na nas. Poučujemo že dve leti, potom dopisovanja angleščino in lepissime. Pojasnila popolnoma zastoj. Pišite še danes! Slovenska korespondenčna šola, 6119 St. Clair Ave. (Special Box 10) Cleveland, Ohio.

SLUŽBO IŠČE.

v večji slovenski ali hrvatski naselbini IZURJEN ORGANIST z dobri mi spricvali, kateri je zmožen poučevati godbo (glasno) in na lok ter petje in dramatično društvo v slovenskem ali hrvatskem jeziku. Plača po dogovoru, nastop lahko takoj. Mož je trezen in priporočen. Cenjene ponudbe naj se blagovolijo pošiljati pod šifro:

"Organist štev. 139", c/o Glas Naroda, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. (14-19-7)

POZOR ROJAKI!

Po dolgem času se mi je posrečilo iznajti pravo Alpen tinkturo in Farnedo proti izpadanju in zaran las, kakorone že dotedaj na svetu ni bilo, od katere močim in tenkim česti in dolgi lasje resnično popolnoma zrastejo in se bodo ved izpadali, ter ne odvisli. Ravno tako močim v 6. tednih izrasti lasi popolnoma zrastejo. Pomočnatje v rokah nogah in kričih v 5 dneh popolnoma odmrzni, kurja ošena bradavica, potne noge in ušesnice se popolnoma odstranijo. Da je to resnica jamčim s \$500. Pišite po cenik katera koli sestavila.

JAKOB VANDIC, CLEVELAND, O. P. O. Box 88

Samo \$2.25. voljajo trije svečki

"VINNETOU" Rdeči Gentleman in šest svečkov

V PADIŠAHOVEJ SENCI. Svečki so obični ter obseva vsak nad 300 strani. Kabinova barila so odgnati dolg čas. Poltina preste dobiti pri:

SLOVENIC PUBLISHING CO., 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

GAIL & AX NAVY
Is the Best Tobacco
Za kajenje in tikanje. Tekom zadnjih 40 let je bil ta drobno izrezani tobak najbolj priljubljen. Zaviti v skrbno izdelanih zavojih, v ktere ne more priti prah. Dober za cigarete. V VSAKEM ZAVOJU JE TUDI PAPIR ZA CIGARETE, KI SE DAJE BREZPLAČNO. Pazite na znamko "Gail & Ax".
POPOLNA TEŽA 5c.
Prodaja se povsodi
The American Tobacco Co.
Successors to GAIL & AX

Angleško-francoska banka v Belgradu.
Iščem FRANCISKO MUHO. Dne je iz Horjula pri Vrhniki. Ako izmed znancev ve za njeni naslov naj ga mi naznani, za kar mu bodem zelo hvaležen, ali naj se sama javi. — John Lavrishia, 40 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, glavnicu nekoliko milijonov frankov. (16-20-7)

Spominjajte se stare domovine in družbe SV. CIRILA IN METODA
Zahtevajte in kupujte Ciril-Metodove smodke in vžigalice
Ako storite tako, spolnujete Vašo narodno dolžnost
Po slovenskih naselbinah, kjer trgovci ne prodajajo narodnega blaga, se prosijo slavna slovenska društva, da si ga nabavijo v svrhu nadaljnjega razprodaje. Na ta način ne bi podpirali samo družbe sv. Cirila in Metoda, ampak bi tudi lahko vsako leto napravili lep dobiček za svoja društva.
Ciril-Metodove smodke razpoložamo tudi posameznikom: tiom Amerike in sicer 50 komadov za \$2.00, 100 kom. za \$3.60, fine havanske pa 50 komadov za \$3.80, 100 kom. za \$7.00 poštne prosto.
Pojasnila dajejo in naročila sprejemajo glavni zalagatelji za Ameriko: A. AUSENIK & CO. 82 CORTLANDT ST., NEW YORK, N. Y.

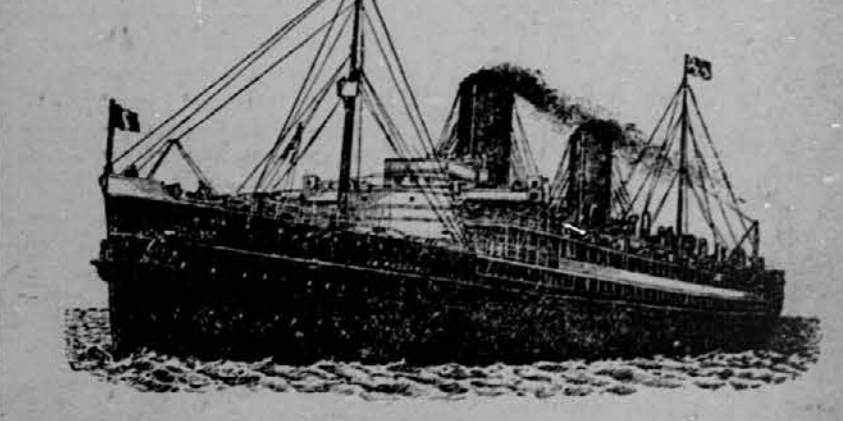
Phone 246.
FRANK PETKOVŠEK, javni notar — Notary Public, 718-720 Market St., WAUKEGAN, ILL.
PRODAJA fina vina, najbolje klanje te vrstne smotke — patentovana zdrava vila.
PRODAJA vožne listke vseh prekomorskih str.
POŠILJA denar v stari kraj zanesljivo in pošteno.
UPRAVLJA vse v notarski posel spadajoča dela.

Zastopnik "GLAS NARODA", 82 Cortlandt St., New York.

COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE. (Francoska parobrodna družba.)
Direktna črta do Havre, Pariza, Švice, Inomosta in Ljubljane.
Ekspres parniki so:

"LA PROVENCE" "LA SAVOIE" "LA LORRAINE" "LA TOURAINE"

na dva vijaka na dva vijaka na dva vijaka na dva vijaka

Poštni parniki so: "LA BRETAGNE" "LA GASCOGNE" "CHICAGO" na dva vijaka.
Glavna agencija: 19 STATE STREET, NEW YORK, corner Pearl St., Chesebrough Building.
Parniki odplujejo od sedaj naprej vedno ob četrtih iz pristanišča štev. 57 North River in ob sobotah pa iz pristanišča 84 North River, N. Y.
"LA LORRAINE" 21. julija 1910. "LA BRETAGNE" 11. avgusta 1910.
"LA SAVOIE" 28. julija 1910. "LA PROVENCE" 18. avgusta, 1910.
"LA TOURAINE" 4. avgusta, 1910. "ESPAGNE" odpluje dne 25. avg. 1910.
POSEBNA PLOVITBA V HAVRE:
Krasni parnik "FLORIDE" odpluje dne 23. julija ob 3. uri popoldne.
Parnik na dva vijaka "CHICAGO" odpluje 23. julija ob 3. uri popoldne.
Parnik na dva vijaka "CAROLINE" odpluje 6. avgusta ob 3. uri popoldne.
Parniki z zvezdo razumevajo tuzno po dva vijaka.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, R. F. D. No 1, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: GEORGE KOS, 524 Broad St., Johnstown, Pa.
Glavni tajnik: IVAN PAJK, L. Box 328, Conemaugh, Pa.
Pomožni tajnik: ANDY VIDRICH, P. O. Box 523, Conemaugh, Pa.
Blagajnik: FRANK ŠEGA, L. Box 238, Conemaugh, Pa.
Pomožni blagajnik: IVAN BREZOVEC, P. O. Box 6, Conemaugh, Pa.

NADZORNIKI:

JACOB KOCJAN, pred. odbora, Box 508, Conemaugh, Pa.
FRANK PERKO, nadzornik, L. Box 101, Conemaugh, Pa.
ANTON STRAŽIČAR, nadzornik, Bx 511 Conemaugh, Pa.

POBOTOVNIKI:

ALOJZIJ BAYDEK, predsednik porot. odbora, Box 1, Dunlo, Pa.
MIHAEL KRIVEC, porotnik, Box 324, Primo, Colo.
IVAN GLAVIČ, porotnik, P. O. Box 323, Conemaugh, Pa.

VAHOVNI ZDRAVNIK:

B. A. E. BRALLIER, Greeve St., Conemaugh, Pa.

Cenjena društva, oziroma njih uradniki so ljudje prosi poštali: Denar naravnost na blagajnika in nikomur drugem, vse druge dopise pa na glavnega tajnika.

V službi da opazijo društveni tajniki pri mesečnih poročilih, ali sploh kjeršod v poročilih glavnega tajnika kake pomanjklivosti, naj se to nemudoma naznani na urad glavnega tajnika, da se v prihodnje popravi.

Društvene glasile je "GLAS NARODA"

Razbita ladja.

Francoski pisatelj GUY DE MAUPASSANT. — Prevel DR. IVO ŠORLI.

Bilo je včeraj, 31. decembra. Sedel sem s svojim starim prijateljem Jurijem Garinom pri mizi, ko mi prišel na glavo pismo, vse pokrito s pečati in tujimi znankami.

"Saj dovoliti?"
"Prosim!"

In prišel je čitati osem strani dolgi list, pisan z veliko, nerodno angleško pisavo. Počasi, resno je čital, in z o-nim globokim zanimanjem, ki priča, da občuti tudi vse vsako teh besed.

Potem je položil pismo na rob peči in je rekel:

"To ti je črna dogodba, ki ti je nisem še nikdar pripovedoval. Pravzaprav jako sentimentalna dogodba in res ena, ki sem jo v pravem pomenu besede doživel."

O, čudno sem bil prišel tisto leto... Čakaj... imel sem trideset let in danes jih imam pedeset... bilo je torej pred dvajsetimi leti...

Takrat sem bil inspektor iste zavarovalne družbe, pri kateri sem danes direktor. Napravil sem se ravno v Pariz, ker je že tako, da hoče človek praznik Novega leta res praznično preživeti, ko dobim povelje od svojega ravnatelja, naj odpotujem nemudoma na otok Re, kjer se je bil pone-režil neki trojzabornik iz Sainte-Nazaire, zavarovan pri našem zavodu.

To je bilo ob osmih jutraj. Od desetih sem bil že v uradu, da sprejem natančneje navodila. Nato sem sedel še isti večer v brzovlak ter sem dospel tako v La Rochelle 31. decem-bra jutraj.

Imel sem še dve uri do odhoda par-nika "Jean-Guiton", in porabil sem ta čas, da si ogledam mesto.

La Rochelle je res čudno, bizarno in prav posebno mesto s temi svojimi kakor labirint znameniti ulicami, s svojimi brezkončnimi zidovnjami, po-dolbinjami ovin v Rue de Rivoli, samo da so te vse bolj nizke, polpodrte in lajstvene, kakor bi bili naprave-ljene nalašč za skrivališča; tu človek razume vse one neveljanje divje in ju-naske verske vojne, v tem mračnem domovju buzenov, tem mestu brez umetnosti in brez vseh onih krasnih spomenikov, ki dajajo Rouenu toliko čara, a vseeno tako zanimivo v sled svoje trde, skoraj bi rekel zlobne fiziognomije, mesto, kakor nalašč za-to, da se je lahko kahal in vrel v njem besni, temni fanatizem kalvini-stov in da so se skvalerizirali v njem zarote, kakor ona "štirih seržantov".

Ko sem se bil potikal nekaj časa tako po teh rovin, sem se spravlil sled-nji na mal, črn in trebušast parnik, ki me je imel prepeljati na otok Re in ki je tudi res kmalu nato težko in skoraj srdito zasopihal ter odplul med starima stolpoma, stoječima pred luko, mimo mogočnega obzidja, ki ga je bil dal napraviti še Richelieu in ki ob-jeoma še danes vse mesto v ogrom-nem kolobarju, vnu na prosto morje, kjer smo se neenkrat obrnili na desno.

Bil je eden onih žalostnih dni, ki se vlečejo na prei, potroje vse misli, za-dušijo srce in uklenejo vse naše moči in vso našo voljo; siv, oster dan zama-zan s težko meglo, moker kakor dež, mrzel kakor led in ves strupen, da se ti je zdelo, kakor bi požiral pub smrde-čega luga.

Pod tem nizkim, gnusnim, mogle-nim stropom je ležalo rumeno, plit-vo in pešeno morje brez ene gube, ne-

premično in mrtvo morje motne, mast-ne, lene vode.

"Jean-Guiton" je bil mirno čez to slepo mlako, takorekoč samo iz nava-de rahlo se upirajoč, pušajoč za se-boj tuhtati kak val, malo pluskanja in kako brazlo, ki se je pa takoj zo-pet izgubila.

Stopil sem h kapitanu. Bil je to majhen možiček, skoraj brez nog, o-krogel kakor njegova ladja in tudi g-bajalo se prav tako. Pozdravil sem ga aljudno in ga nagovoril, da bi izvedel kaj več o nesreči, radi katere sem bil moral sem.

Povedal mi je res tako, kakor smo bili dobili sporočilo: Velik trojam-bornik po imenu "Marija Jožef", prihajajoč iz Saint-Nazaire, se je bil pogreznil v neki viharini noči na peš-čenem obrežju otoka Re.

"Veter je bil vrgel to ubogo ladjo tako daleč", je pripovedoval kapitan, "da je bilo nemogoče, spraviti jo zo-pet v vodo. Edino, kar se je moglo še storiti, je bilo, da se je spravilo na suho vse, kar se je dalo pobrati."

Potemtakem je bila moja naloga, konstatirati položaj pogreznjene ladi-je, preučiti vrednost pred nesrečo in presoditi, ali se je bilo ukrenilo vse potrebno in mogoče, da bi se jo rešilo. Prihajal sem v imenu družbe, da pri-šam, če bo treba, tudi pred sodnijo o vsem tem. In od mojega poročila je bilo odvisno, kaj ukrene ravnatelj v varstvo naših koristi.

Po sreči je poznal ravno kapitan "Jean-Guiton" vso stvar od začet-ka do konca, ker so ga bili pozvali njega samega kot prvega na pomoč pri rešitvah poizkusih.

Poročal mi je torej lahko vse po-vesti, kakor se je bilo dogodilo. Sa-mo, da ni bilo veliko pripovedovati. Izgubljena sredi one strašne noči, preganjana od divjih vetrov čemutja, po tem peščenem zvorju, morju mlečne juhe", je rekel kapitan, "je zadela nesrečna ladja na eno onih brezkon-čnih peščenih sten, ki izpremenijo to pokrajino v Saharo, kadar je nizko morje."

Medtem, ko sva se jako pomen-kovala, sem se oziral neprestano okrog sebe in tja pred se. Med oceanom in tem težkim nebom je bil ostal namreč ovek trak prostega pogleda v daljavo. In tam na koncu nekje se je prikazala zdaj zopet zemlja.

"Ali je to otok Re?" sem vprašal.

"Da, gospod!"

Nanekrat je iztegnil kapitan desni-co ter mi je pokazal v morju neko skoraj nevidno stvar, rekoč:

"Evo, tam je Vaša ladja!"

"Marija Jožef?"

"Da."

Ostrel sem. Ta črna pičica, ki bi jo bil imel drugje za kako skalo, se ni je zdelo vsaj tri kilometre od o-brežja.

"Oprostite, kapitan!" sem vzklik-nil. "Tam kamor kažeš Vi, mora bit morje vsaj sto sežnjev globoko!"

"Sto sežnjev? Niti dva ne, prija-telj!" se je zasmejal.

In potem je nadaljeval:

"Zlaj je ura deset in štirideset mi-nut; imamo torej plimo. Ampak ta-koj po kosilu v hotelu "Dauphine" pojdite mirno in z rokama v žepu vnu na obrežje in zagotavljam Vas, da ste ob dveh petdeset ali najpозnejše ob treh popoldneva suhih nog pri ladiji; tam lahko ostanete potembrez skrbi

eno uro in tri četrti do dveh ur; toda opozarjam Vas, da nikakor ne več, ker drugače Vas ujame! Bolj daleč nego gre morje, tem hitreje se potem vrača, ker to obrežje je plitvo kakor stenica! Deset minut pred peto torej nazaj! Ne pozabite! Ob polosmih ste potem zopet na našem "Jean-Gui-tonu", ki Vas izkree še novej v La Rochellu."

Presrečno sem se zahvalil ter sem sedel potem na sprednji del parnika, ker smo bili zdaj že blizu mesteca Saint-Martin, kjer smo se imeli usta-viti.

Saint-Martin je enak vsem takim malim pristaniščem in obenem glav-nim mestom teh otokov, posejanih v vsej dolžini kontinenta; pravzaprav velika ribiška vas, kjer se preživljajo prebivalci — eno nogo v vodi, drugo na suhem — z ribami in s perutnino z repo, zelenjem in s školjkami. Otok je zelo nizek in malo obdelan, a je videti vendar jako obljuden; sevela ga poznam samo z obrežja, ker dalje notri nisem bil.

Po kosilu sem zlezel najprej na mal gricek na bregu; potem pa, ko je za-čela voda neverjetno hitro padati, sem se napravil po pesku proti oni črni, še najbolj kaki pečini podobni masi, ki je molela daleč spodaj iz vode.

Stopal sem čez to rumeno planjavo, prožno kakor meso in kakor bi se po-tilo pod mojo nogo. Morje, ki je bilo še pravkar tu, je bežalo zlag že daleč dol izpred oči in kmalu nisem ločil več črte med peskom in vodo. Zdelo se mi je, da strmim v gigantsko, čez-naravno čarovnijo. Ni še deset minut, odkar je ležalo valove pred menoj, pa se je bilo že izgubilo nekam v zem-ljo, kakor se pogreznejo v gledišču de-koracije pod oreh; in zdaj sem ko-rakal po brezkončni pustinji. Samo še duh, rekel bi okus po slani vodi, je ostal v meni, in okrog mene trpek in dober morskri zrak.

Hodil sem hitro in nič več mi ni bi-lo mrzlo. Zdaj sem videl razbito ladi-jo že čisto jasno pred seboj; čer bliž-je sem ji prihajal, tem bolj je rastla; v tem hipu je bila videti kakor bi ležal veličanski umorjen som na pro-du. Človeka se je zdelo, da je zrastle vse to iz vode, in je bilo sredi te ne-izmerne ravne in rumene planjave vse le še večje in močnejše.

Hodil sem vsega skupaj ravno eno uro. Ladja, vsa razrušena in razkla-na, je ležala na strani in je molela vse svoje srce, z ogromnimi žebli prebite kosti in zrak, da je bila tu še bolj podobna ubiti živali. Pesek ji je bil prodiril že skozi vsa okna in pokrival jo je, oklepal, pogljal že ta-korekoč korenike v njej in jo je imel docela za svoj plen. Prednji konec se je bil zaril globoko v mehka, hinav-ska tla, zahtuji pa se je vzpenjal obup-no pokonci in je kričal proti nebu kakor na pomoč oni dve beli besedici, zapisani na črtni robu: "Marija Jožef!"

Spelzal sem na nartveca z najnižje strani ter se spustil potem s krova v notranji del. Slabotna luč je prodira-la skozi šrapnje oči strani ter žalost-no razsvetljevala te dolge, mračne dolbine, polne polomljenih desk in tra-mov, pokritih čezinez s peskom, ki se je bil strdil na dnu že v pravi tlak.

Sedel sem na prazen, razbit sol, po-tegnil iz žepa knjižico ter prišel pri luči najširše izmed razpok zapisovati kar sem rabil. Skozi šrapnje se je videlo daleč vnu na brezkončno peš-eno ravan in vsakotoliko me je sprele-to čudno mrzlo in grozno čez hrbet, da sem moral potem s pisanjem ne-hote prenehati in poslušati skrivnost-vo vrtlo bobnenje in šumenje po raz-bitem kolosu; škrtanje morskih rakov, ki so praskali nekje v globinah s svo-jimi ostrimi kremplji. Šum teh tiso-čerih malih povodnih živalic, ki so se bile že zajedle v mriča, rahlo in ena-komerno vrtanje črvov, kakor bi se obračalo po preperlem lesu nešteto malih, tenko škripajočih svedrov.

(Dalje prihodnjiki.)

NAŠI ZASTOPNIKI

kteri so pooblašteni pobirati naroč-nino za "Glas Naroda" in knjige kakor tudi za vse druge v našo stro-ko spadajoče posle.

San Francisco, Cal.: Ivan Stariha.
Za Denver, Colo. in okolice: John Debeve, 4723 Vine St.
Pueblo, Colo.: Peter Čulig.
Indianapolis, Ind.: Alojzij Rud-man.

Depue, Ill.: Dan. Badovinae.
Za Chicago, Ill. Frank Jurjovec, 181 202nd St., in Frank Cherne, 7162 Vincennes R'd.
La Salle, Ill.: Mat. Komp.

South Chicago, Ill.: Josip Kom-pare.

Waukegan, Ill.: Frank Petkovič.
Gary, Ind.: Jovan Milič.

Calumet, Mich. in okolice: Ivan Šutej.

Iron Mountain, Mich. in okolice: Marko Badovinae.

Chisholm, Minn.: K. Zgone.

Ely, Minn.: Ivan Gouza.
Manistique, Mich. in okolice: John B. Kotzian.
Ely, Minn. in okolice: J. Škerjanc.

Eveleth, Minn.: Jurij Kotze in Nick Miletič.
Za Duluth, Minn.: Josip Šarabon.
Hibbing, Minn.: Ivan Povša.
Nashauk, Minn.: Geo. Maurin.
Tower, Minn.: John Majerle.
Kansas City, Mo.: Ivan Kovačič in Ivan Ralaja.
St. Louis, Mo. in okolice: Frank Skok.

Aldridge, Mont.: Gregor Zobee.
Za Butte, Mont. I. Knezevič.
Brooklyn, N. Y.: Alojzij Čedarek.
Little Falls, N. Y.: Frank Gre-gorka.

Bridgeport, O., in okolice: Andrej Hočevan.
Cleveland O.: Frank Sakser Co.
William Sitar.
Oregon City, Ore.: M. Justin.
Za Allegheny, Pa. in okolice: M. Klarich, 1013 Ohio St.

Braddock, Pa.: Ivan Germ.
Hermine, Pa.: Geo. M. Schultz.
Frontenac, Kansas, in okolice: Fr. Erzenožnik.

Za Burdine, Pa. in okolice: Frank Petrovič.

Conemaugh, Pa.: Ivan Pajk.
Claridge, Pa.: Anton Jerina.
Forest City, Pa.: Karl Zalar.

West Newton, Pa., in okolice: A-lojzij Jakoč.

Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja.

Za Pittsburg, Pa., in okolice: Ja-kob Zabukovec, Ignac Podvasnik in Matija Skender.

Za Pittsburg, Pa.: Ignacij Pod-vasnik.

Steelton, Pa.: Marko Kofalt in Jo-sip A. Pibernik.

Sutersville, Pa.: Louis Mrhar.

Willock, Pa.: Fran Šeme.

Za Bingham Canyon, Utah. Milan Pavkovič.

West Jordan, Utah: Anton Palčič.

Black Diamond, Wash.: Gr. Po-renta.

Benwood, W. Va.: R. Hoffman.

Thomas, W. Va.: Josip Rus.

Milwaukee, Wis.: Josip Tratnik.

Sheboygan, Wis.: Ivan Košak, 927 Illinois Ave.

Rock Springs, Wyo.: A. Justin in Val. Stalich.

Vsi naši zastopniki so z nami že dalje časa v poslovni zvezi, valed ča-sar jih rojakom najtopleje priporo-čamo.

HARMONIKE

bodisi kakoršnekoli vrste izdelujem in popravljam po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravu zane-sljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 16 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravku vsamem kranjske kakor vse druge harmonike te računam po delu kakoršni kdo zahteva brez nadaljnih vprašanj.

JOHN WENZEL,
1017 E. 62nd Str., Cleveland, O

Ne pozabite, da edino jaz izgov-
BRINJEVEČ iz importiranega bri-nja.

BRINJEVEČ zaboj od 12 stekle-nic (5 steklenic 1 galona) \$12.00.
Manj kakor en zaboj ne razpoš-ljam.

DROŽNIK, galona \$2.75. Razpoš-ljam v sodih od 4½ do 10 ali 50 galon.

TROPINJEVEČ, galona \$2.50. — Razpošiljam v sodih kakor drožnik **CONCORD DOMAČE VINO**, galo-na 50½; v sodih od 50 gal.

CATAWA DOMAČE VINO, ga-lona 75½; v sodih po 50 gal.

Priložite naročila tudi denar.

JOHN KRAOKER,
EUCLID, OHIO.

NARAVNA KALIFORNIJSKA VINA NA PRODAJ.

Dobre črne vino po 50 do 60 ct. galon s posodo vred.

Dobre bela vino od 60 do 70 ct. galon s posodo vred.

Izvrstna trepatnica od \$2.50 do \$3 galon s posodo vred.

Manj nego 10 galon naj-nižje ne naroča, ker manjše ko-ličine ne morem razpošiljati. Zajedno s naročilom naj vsi na-ročniki dopolnijo denar, oziro-ma Money Order, Splošnovarjam.

Nik. Radovich,
294 Vermont St., San Francisco, Cal.

Resnica je!

Kdorkoli Slovencev je pošiljal

denarje v staro domovino

se je prepričal, da so ti točno in vestno tja dospeli v 11.-13. dneh.

Kdorkoli Slovencev se je obrnil na trdko

Frank Sakser Co.

82 Cortlandt St.,

New York, N. Y.,

ali pa njeno podružnico

6104 St. Clair Ave. N. E., Cleveland, O.,

da je bil vedno dobro postrežen in za svoje novce dobil tudi, kar mu je šlo.

Rojakom v Minnesoti in Wisconsinu na znanje.

Naš stalni in rojakom v Ameriki teloma dobro poznani potnik in za-stopnik naših listov,

Vsi naši zastopniki so z nami že dalje časa v poslovni zvezi, valed ča-sar jih rojakom najtopleje priporo-čamo.

MR. JANKO PLEŠKO

se mudi v Minn. in Wis., kjer bode ro-jake obiskal. — Kakor v prejšnjih le-tih, tako je tudi sedaj pooblaščen na-birati naročnino za lista "Glas Na-roda" in "Hrvatski Svijet". Uverjeni smo, da ga bodo rojaki radi spre-jeli in da mu bodo ili ravno tako na-roko, kakor v prejšnjih letih. Onim pa, ktere obišče morda v prvič, ga kar najtopleje priporočamo.

Upravišтво "Glasa Naroda".

Za vsebino tujih oglasov ni odgo-orne ni upravišтво ni uredništvo.

RED STAR LINE.

Plovilba med New Yorkom in Antwerpom.

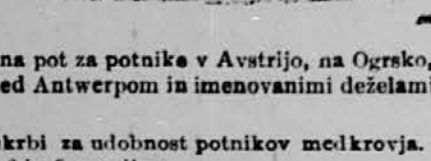
Redna tedenska zveza potom poštnih parnikov z brzoparniki na dva vijaka.

LAPLAND
18,694 ton

KROONLAND
12,185 ton

FINLAND
12,185 ton

VADERLAND
12,018 ton

Kratka in udobna pot za potnike v Avstrijo, na Ogrsko, Slovensk., Hrvatsko, in Galicijo, kajti med Antwerpom in imenovanimi deželami je dvojna direktna železniska zveza.

Posebno se še skrbi za udobnost potnikov medkrova. Trečji razred obstoji iz malih kabin za 2, 4, 6 in 8 potnikov.

Za nadaljnje informacije, cene in vožne listke obrniti se je na

RED STAR LINE.

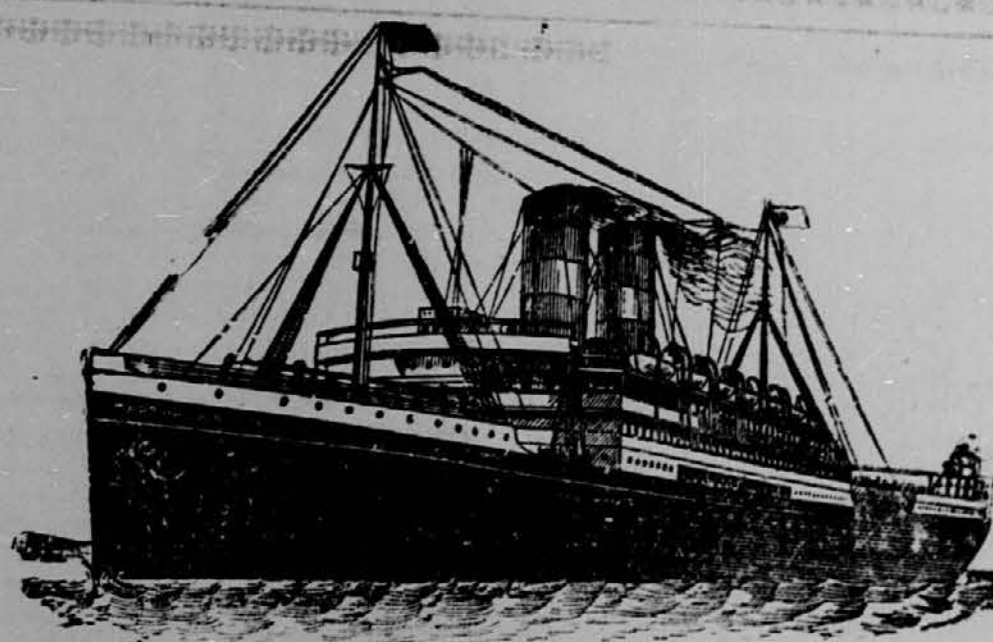
"P. 9 Broadway", NEW YORK
84 State Street, BOSTON, MASS.
709 2nd Ave., SEATTLE, WASH.
1319 Walnut Street, PHILADELPHIA PA.
1306 "F" Street, N. W., WASHINGTON, D. C.
19 St. Charles Street, NEW ORLEANS, LA.
90-96 Dearborn Street, CHICAGO, ILL.
900 Locust Street, ST. LOUIS, MO.
205 McDermott Ave., WINNIPEG, MAN.
319 Geary Street, SAN FRANCISCO, CAL.
121 So. 3rd Street, MINNEAPOLIS, MINN.
31 Hospital Street, MONTREAL, QUE.

SLOVenci in Slovenke, NA-ROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI IN NAJCENEJŠI SLOVENSKE DNEVNIKI!

Avstro - Amerikanska črta

[preje bratje Cosulich]

Najpripravnější in najcenejša parobrodna črta za Slovence in Hrvate.

Novi parnik na dva vijaka "MARTHA WASHINGTON".

Regulerna vožnja med New Yorkom, Trstom in Reko.

Cene vožnih listov iz New Yorka za III. razred so dne

TESTA	35 Ct.
LJUBLJANA	35 60
BEKE	35 00
ZAGREBA	36 20
KARLOVCA	36 25

II. RAZRED dn.

TESTA ali BEKE \$50.00, 55.00 i 60. 0

PHELPS BROS. & CO., Gen. Agents, 2 Washington St., New York